

CĂLUȘARIILE DE PROTOCOL AI SCORNICEȘTIILOR

„Călușul Scornicești”. Erau formidabili, erau profesioniști, erau pentru export. Le lipsea eticheta: Made in Romania. Spulberau concursurile naționale, se umpleau de trofee internaționale, i-au bătut pe „ruși” într-o finală de pomină la Messina. Erau reprezentativi pentru mișcarea artistică de masă din România, pentru „bogăția tradițiilor, oglindă a zestre spirituale a poporului nostru participant activ la viața cultural-artistică a țării, laureat al celor patru ediții ale Festivalului Cântarea României”. Ansamblul „Călușul” ilustra reușita Festivalului Cântarea României în țară. Era emblema comunei prezidențiale Scornicești, era mesagerul de protocol al culturii și artei românești.

Tradiția călușarilor era puternică în Olt, județul recoltelor-record. Dar nu la Scornicești. Ci la Cezieni, la Constantinești, la Colonești. Colonești apare în documente în anul 1570. Scornicești abia în 1949, din comasarea a două sate, Scornicești și Tătărei, ultimul fiind, se pare, chiar satul în care a venit pe lume Nicolae Ceaușescu. Succesele Scorniceștilor din anii comunismului, după moartea lui Gheorghiu-Dej, s-au născut ca un fel de revanșă în fața istoriei.

„Ansamblul „Călușul” a fost înființat în 1964, prin racolarea unor artiști de primă mână, rețeta utilizată mai apoi și în cazul echipei de fotbal Viitorul Scornicești, îngrășată și videturată occidental FC Olt. Mărturisirea îi aparține lui Emil Bărbulescu, fiul lui

Triumful folcloric al unei comune ajunse stat în stat

Vasile (Lică) Bărbulescu, și o găsim în cartea „Nicolae Ceaușescu a fost unchiul meu” (Ed. Datina), din care cităm: „Anii au trecut și Dumnezeu a îngăduit o minune. A îngăduit călușarilor să coboare din soare și să

rămână printre noi când pașii i-au adus pe meleagurile noastre pe maestrul Gheorghe Popescu Județ și Dumitru Jumătate. Culegători de folclor, veniseră să vadă călușarii de la Constantinești. I-au văzut și au hotăr-

rât să înființeze un ansamblu folcloric la noi. Călușarii din Constantinești și fetele de la noi au format ansamblul „Călușul”, care, în timp, a devenit unul dintre cele mai bune din țară și din lume. Fără nici un fel de „spile”.

În privința pilelor sunt câteva lucruri de lămurit. Scorniceștii erau o așezare fără istorie. Se descoperise „vatră de istorie” recuperând de la alții. În biografia lui Nicolae Ceaușescu, scrisă contracost de francezul Michel-Pierre Hamelet, Scorniceștii „este micul sat unde își au originea patru căpitani ai lui Mihai Bravul, prințul valah care a fost în secolul al XVI-lea marele eliberator și unificator al Țării Române”. Principiul după care Scorniceștii ajunseseră „vatră de istorie” și capitală a recordurilor în agricultură cu o economie dezvoltată este simplu, iar reușita nu se datorează direct lui Ceaușescu. Fiindcă, scrie Emil Bărbulescu, „meritul realizărilor din Scornicești aparține în întregime părinților mei și lui I.G. Președintele nu s-a implicat în dezvoltarea comunei natale”. Așa e. Scorniceștii se înalță în civilizația timpului multumită lui Lică Bărbulescu, a soției sale, Elena, sora lui Ceaușescu, și a unui secretar cu economicul, un tip deștept și descurcăt, Lucian Gamsișevici, care, între altele, l-a făcut om și pe Mitică Dragomir, ultimul moșind nașterea echipei de groază a campionatului românesc de fotbal, FC Olt.

(Continuare în pag. a III-a)

Scrisorile pe care le primeau copiii erau citite public în fața clasei de învățătoare FOTO: Bernard Bisson / Sygma Corbis Photoland

COPIII NOȘTRI, COPIII PATRIEI

„Cam toți de la casa de copii am ieșit cu complexe de inferioritate”

În afara de periută de dinți, copiii de la orfelinat nu aveau nici un obiect personal. Cum nici programul nu era personalizat: duminică toată lumea vedea „Launțul amintirilor” sau „Vagabondul”.

„Baie făceam o dată pe săptămână. Intram toată grupa la dușuri, ne ducea supraveghetorul, Dumitru Cojocaru zis «Bășinuță», pentru că părea că așa se propulsa. Mai erau și alți supraveghetori - moș Vasile Luca și Mihai Cazacu, care bătea tot timpul și zicea: «Nu te bat, scutur pijama de praf!». Erau niște boi. Te băgai sub duș, dădea drumul la apă și nici nu apuca să te uzi că o închidea. Apoi ne săpuneam pe uscat, la ordin: «Capul!», «Ure-

chile!». Toți ne spălăm la unison. Supraveghetorul stătea la manetă, dădea drumul la apă și zboarea spuma și baia se termina. O dată pe săptămână ne schimbam așternuturile, ca și chiloții și se luau de noi chiloții, că trebuia să te ții de ușă și altul să îți traga chiloții, ca să te poți dezbrăca. Nu aveau nici un spațiu privat. Personală ne era doar periută de dinți. Hainele murdare erau adunate în mijlocul dormitorului, iar cele curate ne erau împărțite la nimerală.

Costumul de școală primit la începutul anului îl purtam mereu, inclusiv la culesul strugurilor sau în tabără.

Cine pleca în vacanță acasă, își spăla acolo hainele. Ceilalți le dădeau la noi la spălătorie. Un costum nu era niciodată spălat mai des de trei luni. De aia toți fugeam de noi. Noi n-aveam apă caldă și nu ne puteam spăla singuri lucrurile. Mai aveam și bube pe față, încât cei din sat ne strigau «buboși» sau «câminarii». Nu eram mai răi decât alți copii, dar fiind grupați, se vedea altfel. Cu toții, și cei din sat, și cei de la casa de copii, făceam aceeași prostii. Nu ne apăra nimeni, n-aveam la cine să ne ducem și să zicem: «Tata, m-a bătut ăla.» Pe noi își refulau toate complexele lor de înși ratăți.”

(Continuare în pag. a II-a)

STELIAN ȘI SECURITATEA

Pe Stelian Tănase l-am cunoscut chiar în 1989. Aveau doar 14 ani, dar îmi plăcea să ascult ce vorbește „oamenii mari”. Din cauza asta îmi insoteam părinții când mergeau la zile de naștere sau pur și simplu chefurile organizate de diversi scriitori, cum ar fi Aurel și Stela Covaci sau Ștefan Agopian. Pe Tănase, dacă îmi aduc bine aminte, l-am văzut prima oară la Agop. Era un tip în aparență în boem, cu barbă și plete. Din ce am tras cu urechea am dedus că avea probleme cu cenzura și se zbătea să publice un roman, Playback, „necorespunzător politic”.

De atunci au trecut douăzeci de ani. Estimp, Tănase a fost șef de ziare, deputat, realizator de televiziune, politolog, a devenit cunoscut. În anul 2001 a reușit să-și vadă dosarul de la Securitate. Din asta a rezultat o carte,

„Acasă se vorbește în șoaptă”, publicată în 2002. Am vrut să detaliez unele aspecte publicate acolo și m-am invitat acasă la domnul Tănase.

Străini și români

Am ajuns în vilișoara plină de antichități în care locuiește fostul subiect al „băieților” și ne-am pus pe vorbă. Știam că atunci când s-a apucat să îi jenez pe securiști, drept protecție a luat legătura cu oarece diplomați străni. Printre aceștia se afla și Cohen Storck, ambasadorul Olandei la București, al cărui nume îl găsim legat de majoritatea „disidenților culturali” de la noi. Demonizat de unii naționaliști și stângiști de după 1990, considerat drept spion și conspirator comunist, dl Storck e considerat un personaj providențial de cei care l-au ajutat. Iată ce

spune domnul Tănase despre el: „Făcusem împreună cu Ioan Buduca și Dan Arsenie o scrisoare de solidaritate cu scriitorii interziși. Ne ajutase la strâns semnături și poeta Magda Cârneci, aveam vreo 25 de adreși. Eu o cunoscușem pe Agatha Cuperman, atașata culturală a SUA, care era urmărită de Securitate. Cohen Storck era un diplomat atipic, auzisem că se ațșa pe față cu diversi protestatari, că avea relații personale cu oameni de cultură mai curajoși. La o recepție dată de Cuperman la reședința ei din Strada Plantelor l-am abordat și am spus că vreau să-i dau ceva. Eram sigur că la recepție era plin de turnători, așa că i-am pasat scrisoarea la garderobă, unde intrasem doar noi doi să ne luăm paltoanele.”

(Continuare în pag. a III-a)

Vițeei, victimele sigure ale planurilor cincinale

„Dă o pungă mare, un sac de plastic, și vino să mă ajuți. Hai, acum cât e noaptea, să asfixiem vițelul. Nu, nu putem să-l tăiem, să-l mâncăm, intrăm la pușcărie. Îl asfixiem, să pară că a murit bolnav. Așa scăpăm. N-avem ce face!”

În lumea lui '89, nimic sub soare nu mișca dacă nu era trecut în Planul Cincinal. Nimeni nu se putea naște ori muri din proprie voință. Amintirile oamenilor par uneori scenarii de filme horror. Agricultură lui '89 era una îngrădită de reguli, de multe ori

absurde. Realitatea era o variabilă, o cifră de care aproape nimeni nu ținea cont.

Lângă Buzău, la Beceni, ferma Cărpiniș era condusă în 1989 de inginerul agronom Gheorghe Caloiianu. Dânsul povestește despre viața la fermă în ultimul an de viață programată și despre realitățile zootehniei.

„Ferma Cărpiniș era o fermă de mărime medie. Nu aveam nici rezultate extraordinare, nu eram nici un dezastru. Eram în zona de mijloc a realizărilor. Am fi putut să fim suși de tot dacă am fi reușit să valorificăm la preț real produsele. Pe vremea aceea, prețurile erau impuse și toată producția era direcționată la fondul de stat, iar veniturile fermei erau modeste.”

Cărpiniș avea vaci de lapte, oi și familii de albine. 10.000 de oi, 400 de vaci de lapte și vreo 800 de familii de albine. Avea fermele. 120 de oameni, mână de lucru a unității zootehnice.

Vițeele sărite de plan

În fiecare an, animalele, fie ele din gospodăriile individuale, din CAP-uri sau fermele de stat, aveau ciclul lor de reproducere. În timp ce purceii și mieii „se bucurau” de o atenție mărită, vițelii erau deosebiți. Uciși. De ce nu erau folosiți pentru hrană? Nu era voie! Vițelii lor erau sărite din schema partidului. Nici măcar pentru hrana populației înfometate nu erau bunii. „Noi eram obligați să ținem vițelii până la vârsta de valorificare. Și când ajungeau acolo era dezastru. Trebuiau să îndeplinească anumite condiții, nu puteai să le îndeplinești. Și noi, în loc să întretinem un efectiv mediu care putea fi furajat și întretinut corespunzător, efectivul creștea din cauza imposibilității de valorificare.”

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Sâmbătă, Scinteia informa cititorii ce-a mai declarat Ceaușescu în presa internațională. Cu titlul „Sub conducerea președintelui Nicolae Ceaușescu, poporul român își construiește o viață nouă, privește cu încredere viitorul” erau grupate aprecieri din cotidianul Australian Financial Review, revista Media din Pakistan, ziarul Daily Times din Nigeria, cotidianul Tasvir din Turcia, ziarul La Republica din Columbia și revista Greece's Weekly.

„Prin posibilități specifice”

Documentele de arhivă arată că Bucureștii aranja apariția în mediile străine a unor articole favorabile regimului. „Raportăm că, prin posibilități specifice, se scrie într-un asemenea document, s-a asigurat publicarea unor noi materiale dedicate RS România în presa siriană și marocană. Însotite de fotografii ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președinte al Republicii Socialiste România, articolele evidențiază progresele remarcabile și ritmurile înalte de dezvoltare înregistrate de țara noastră în toate domeniile, îndeosebi în ultimele două decenii. Sunt evidențiate, totodată, inițiativele și eforturile neobosite ale

șefului statului român consacrate împlinirii dezarmării și păcii în lume. (...) Au fost luate măsuri pentru valorificarea corespunzătoare a articolelor.”

Azi la CEC un leu depui...

În 1989 se împlinesc 125 de ani de la înființarea Casei de Economii și Consumații, sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza. CEC-ul era singura instituție financiară păstrătoare a veniturilor populației. Sub genericul „Vă informăm despre”, Scinteia de sâmbătă inaugura un serial despre drepturile și avantajele depunătorilor la CEC. În epocă, instituția beneficia de ce-ar fi astăzi... spațiu de reclamă în paginile revistelor și almanahurilor, la radio și televiziune.

Alte reclame ale „Epoicii de Aur”, prezente în paginile revistelor de epocă - la jocurile pentru copii „Jeco, instructiv, educativ”, „Iuric Service (Întreprinderea pentru întreținerea și repararea utilajelor de calcul și de electrotehnica profesională), curățatoriile „Nufărul”, unitățile tip de „Gospodina”, magazinele „Romartă” și „Romarta copiilor”, prezente aproape în fiecare oraș, magazinele universale, loteria.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Prea fericita zi a unui Oltecit

În anul 1989, Crișu Vasilică avea 25 de ani. Locuia în comuna Pleșoi, județul Dolj. „În acel an eram șofer pe cifă. Lucram în Craiova. Căram balast cu mașina către șantiere. Pe vremea aceea se construia foarte mult. 15 ani am lucrat pe cifă și căram material de construcție în tot Doljul. Prin martie, mă găseam în orașul Filiași. Pe-atunci se puneau mare accent pe construcții de locuințe, cartiere întregi se înalțau. Și aveam responsabilitate mare. Trebuia să am grijă ca betonul pe care îl căram în cifă să nu se întărească, trebuia malaxat în continuu. Ziua de muncă începea la 7:00 fix dimineața și se termina, câteodată, și la miezul nopții. Dar să știți, fiecare oră muncită în plus era plătită, nu ca acum, când muncești și îți se întâmplă ca nici măcar salariul să nu îți-l mai primești la timp. În 1987, îmi dăduse statul o garsoneră. Din punctul ăsta de vedere era bine, că nu aveam grija locuinței. Plăteam puțin chirie la stat, nu mă pot plânge. Copilul meu avea 2 ani de zile. Începuse să se mărească

și ne era din ce în ce mai greu. Nu găseam lapte, nu aveam ce să-i dăm să mănânce. Deși salariul era bun, de 2.800 de lei, bine nu ne era. Țin minte că mă trezeam la 4:00 dimineața și coboram la alimentară, în cartierul Lăpuș, unde locuiam, puneam sticlele acelea cu gură largă la rând, iar eu plecam la lucru. Nimeni nu se atingea de ele sau să zică că de ce le las și plec, iar ei rămân, cum este acum, că dacă te întorci puțin cu spatele sau ieși din rând l-ai și pierdut. Pe la prânz, când se întorcea nevastă-mea de la lucru, se ducea și lua laptele. Din punctul ăsta de vedere era greu, că bani am fi avut, dar nu prea puteam să cumpărăm nimic cu ei, că nu prea existau alimente. Vitele se tăiau pe ascuns, iar mama creștea păsări, porci, și ni ne dădea și nouă. Am vrut să îmi cumpăr frigider, dar nu am putut, nu am găsit, așa că mi l-a dat o mătușă. Cărușorul pentru copil tot de căpătat l-am avut. Greul era mai mult pe soție.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

11 MARTIE

Câtiva tipi care au condus partidul în anii '50 i-au scris o scrisoare lui Ceaușescu. Vechea gardă se revoltă. Le vine vânt din pupa și dinspre Moscova cu glasnostul. Internaționalismul bolșevic împotriva naționalismului comunist. Plus înlăturarea din cinuri și acapararea stipendiilor de familia C. Și sunt multe rude care trebuie cântărite și dotate cu zestre. De văzut efectele. Dacă încep să se certe înăuntru, acolo sus, se va putea respira. Adversarii vor căuta sprijin în afara PCR, mai ales în mediile intelectuale. Începe o luptă între conservatori și moderati? Au semnat Păvălescu, Apostol, foști primi-secretari, Corneliu Mănescu, Bărlădeanu - reformistul din anii '60 -, Brucan, și unul Răceanu, de care n-am auzit.

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Jurnal & dosar din anii târzii ai dictaturii, București, Editura Compania, 2002, p. 69-70

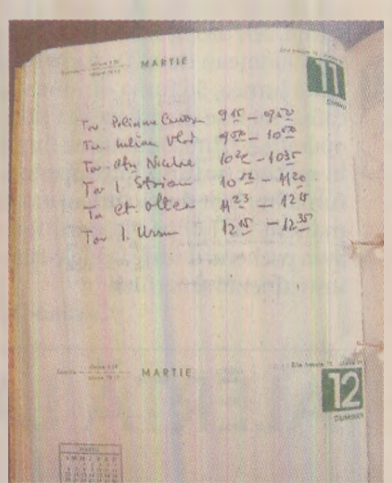
(Continuare în pag. a II-a)

AGENDA ELENEI CEAUȘESCU

Nimic nu indică în agenda ei că la Cabinetul 1 sosise „Scrisoarea celor șase”; că vineri dimineața fusese transmisă la BBC, iar seara la Radio Europa Liberă.

Abia sâmbătă, 11 martie, după matinala vizită a Polianei Cristescu (9:15-9:50), Elena Ceaușescu l-a reținut aproape două ceasuri în birou ei pe șeful Securității, generalul Iulian Vlaș.

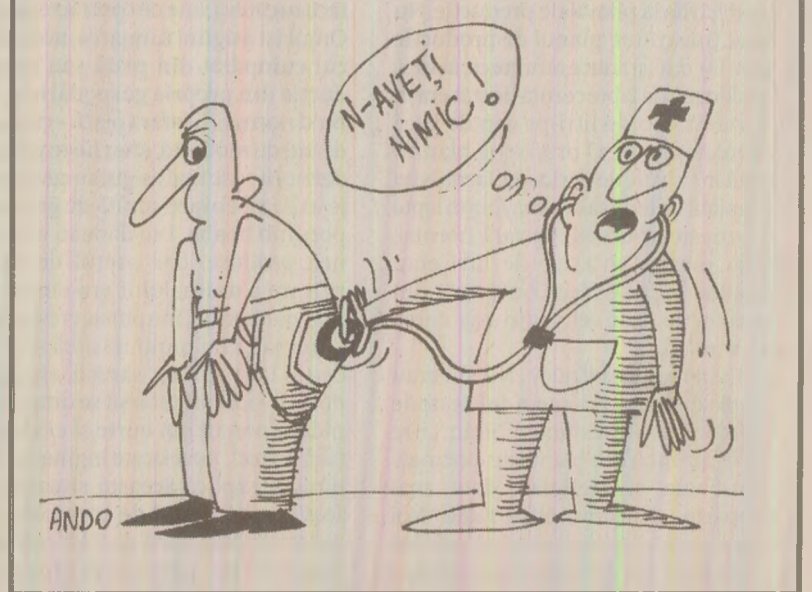
Cât de puțin știau despre istoria mai veche a partidului colaboratorilor lui Ceaușescu, a scris Silviu Curticeanu. Șeful Cancelariei CC aflase despre păcăleala ce i-o trăsese Ceaușescu lui Apostol după moartea lui Dej, inițiatorul protestului „celor șase”, abia prin 1986 sau 1987. Dintr-o scrisoare trimisă de Apostol (ambasador în Brazilia pe-atunci) lui Ceaușescu. Tonul ei dur și revanșard îl frapase pe Curticeanu. Și mai mirat a fost martorul de veselie soților Ceaușescu la lectura scrisorii. Nu și-au intrerupt răsul și comentariile nici după intrarea lui „Minte”, ar fi zis Ceau-

șescu citind acuzata că i-ar fi „uzurpat” lui Apostol locul: căci nu poate un lider comunist să-și desemneze succesul. Avea dreptate - și-a comentat Curticeanu amintirea. Mai de folos decât „testamentul” lui Dej fusese atunci relațiile de prietenie legate de Ceaușescu cu Leonin Sălăjan, ministrul Armatei, și cu Alexandru Drăghici, minis-

Lavinia BETA

CARICATURA ZILEI

ANDO

Ramona VINTILĂ

COPIII NOȘTRI, COPIII PATRIEI

„Cam toți de la casa de copii am ieșit cu complexe de inferioritate“

(Urmare din pag. 1)

La școala din sat, unde învățau și copiii de la casa de copii, erau doar câțiva suplینitori, restul erau calificai. „Ioan Michiu, teolog, studiase pe vremea regelui, era alcoolic, dar știa atata carte încat n-lasa cu gura căscată. Noi ne băteam joc de profesorii beți, îi pictam cu pasta de dinți, dar lui nu-i făceam nimic. Suplینitoare mai era și profesoara de rusă, soția șefului de post. Profesorul meu de română, Rotundu, a devenit inspector de română, Iulia Andries, profesoara de desen, a devenit pictoriță cu expoziții și predă la o facultate din Suceava. Dumitru Mocanu, fost profesor universitar, ne predă matematica. De învățat, se învăța.

Casa de copii nu era un spatiu al gingașiei și duioșiei, nu te lua nimeni în brațe. Afectivitatea era un abur cu care veneam noi de acasă. Eram pe inventar, ca jocurile alea din dulapuri. Eram ca niște bureți, absorbeam orice sentiment. Emilia Stoica, profesoara de franceză, nu țipa la noi și toți eram îndrăgostiți de ea. Dar profesoarele astea stăteau câte un an, erau oameni prea buni ca să stea acolo mai mult de atât.”

Viorel a început să fumeze la casa de copii. Era una dintre puținele distracții, alături de băutul mingii și vizionarea câte unui film, duminică. „Oamenii care locuiau lângă casa de copii nu mai apucau să-și facă arpagic, pentru că mereu săreau mingile noastre în straturi, și noi după ele. Dar când îți faci casă lângă benzinărie, te aștepți ca într-o zi să explodeze. Când ai casă lângă școală, te aștepți să sară

gardul copiii. Totuși, sadismul lui moș Crap nu-l-am înțeles niciodată. Stătea la pândă și tăia mingi. Mingea era scumpă pentru noi, dacă voiam una dădeam în schimb o pereche de bocanci la unul din sat. Eram inventivii la a obține bani sau bunuri. Stăteam 80 în dormitor și aveam un singur televizor. Locurile din față se cumpărau, pentru că doar vreo 20-30 din față apucau să vadă ceva. Televizorul se deschidea sâmbătă seara și duminică, de dimineață și până se termina «Albumul duminical». Îmi amintesc de Tarzan și Telesciclopedia. La internet ne uitam doar la meciuri. Alțeva n-am văzut la televizor înainte de Revoluție, dar nici n-am pierdut mare lucru.

La un moment dat, am participat la un concurs de cultură generală, organizat de Direcția Județeană de Difuzare a Filmelor, ce avea tema «Lupta în ilegalitate a Partidului Comunist Român». Ne întreba cum s-a format partidul, cum au fost eroii arestați. Eu am învățat din cărți și broșuri și am câștigat concursul. Premiul a fost un permis gratuit pe șase luni la Cinema «Victoria» din Trușești, unde se dădea film în fiecare seară. Cei de la casa de copii nu m-au lăsat să mă duc, pentru că «asta înseamnă că trebuie să schimbăm tot programul». Am fugit o dată și mi-au prins, mi-au confiscat permisul. Aia a fost o barbarie, chiar dacă nu mă duceam la film, permisul ăla era ca o diplomă.

Duminica ne duceam grămadă la film. Așa am văzut scena violului din «Răscălaș» în clasa a IV-a, «Cobra se întoarce», film japonez cu karate, westernuri spaghetti. La filmele indi-

ene, era sărbătoare: «Lanțul amintirilor», «O floare și doi grădinari», «Vagabondul», «Articolul 420», «Vandana», «Domnișoara Noorie». Câte un film ținea și o lună, îl vedeam în fiecare duminică, știam și cântecele pe de rost. Plănsul de la trei ani de telenovela era comprimat în trei ore de film indian.

Filmele coreene și rusești nu ne impuneau modele. Filmele comuniste nu aveau schema aia cu ai noștri și ai lor, ca celelalte. Ne jucam de-a Piedone, nu puteam să ne jucăm de-a secretarul de partid. Modelele erau un pistol, un polițist, ne vopseau bărbi cu cremă de ghetă, ne puneam haine la burta și eram Piedone.

Acolo am fumtat pentru prima oară –chiștoace. Noaptea ieșeam cu lanterna, adică un becul legat de o baterie cu o sarmă, și arestam chiștoace în fața la frigider. Dar parcă nu era nici o plăcere să fumezi chiștoace. Mai târziu m-am lăsat de fumtat.”

Instituția încerca să-l scoată pe Dumnezeu din copii, dar credința și cerbicia lor era uneori la fel de puternică precum a unilor martiri creștini. „Când plecam acasă în vacanța de iarnă, cei care plecam, primeam indicații să nu mergem cu colindul. Profesorii din Trușești se întâlneau cu profesorii din alte sate pe la inspecțiile de grad și îi mai informau ce copii au văzut umblând cu colindul. S-au luat bătăi îngrozitoare pentru că s-a aflat că s-a mers cu colindul. Necazuri din cauza religiei am avut și eu, și alții. Tăticuții credințosi, dar când a ieșit din spital, a devenit și mai credincios. Fusese operat de trei ori pe creier; l-au trimis acasă să moară, dar s-a în-

tâmplat o minune și trăiește și acum. Casa noastră era la 21 de kilometri de Trușești, dar era greu de ajuns, trebuia să ieși trenul apoi să mergi pe jos vreo 7 kilometri. Așa că tata îmi scria scrisori pe care le încheia cu: «Te las în grija lui Dumnezeu» sau «Dumnezeu să aibă grijă de tine». Ce putea să facă altceva decât să se roage pentru mine? Toate scrisorile care veneau la copii erau citite în public în clasă. «Acum citim scrisoarea lui Viorel», spunea educatoarea. Nu exista secretul corespondenței. Tata îmi povestea despre lucruri pe care nu le puteam înțelege decât eu. La sfârșit, când venea formula cu Dumnezeu, educatoarea zicea că sunt agent al misticismului și obscurantismului. Asta pentru că în satul meu erau mulți pocăiți, dar eu eram ortodox, doar mergeam cu colindul. Luam invariabil bătaie după ce scrisoarea era citită.

Marcel Ciobanu, care a ajuns la casa de copii când era în clasa a IV-a, se scula noaptea, se puneau în genunchi și își spunea rugăciunea. Cineva l-a pârât și a luat bătaie de la Amariei. Și asta, ca un martir de la începuturile creștinismului, se ducea seara și iar se ruga. L-am întrebat pentru cine se roagă și mi-a spus: «Pentru mama, pentru tata și să nu mă mai bată». Colindatul la noi nu era un act neapărat religios, mergeam mai mult pentru nuci și covrigi, și mai puțin pentru bani.”

Cei norocoși au putut nu să uite, dar să își asume experiența de la casa de copii și să meargă mai departe. „În 1990, am scris în ziarul Atitudinea un reportaj despre casa de copii. Nu se schimbă nimic, dar era prea devreme. Am mai fost și în 1997, și iar nu se întâmplase nimic. În anfară că mutasera casa de copii în fostele blocuri făcute pentru muncitorii care au lucrat la construirea fabricii de zahăr. Pe vremea mea, casa de copii ocupa fostele clădiri administrative ale raionului –tribunalul și comisariatul. Am publicat o parte dintre amintirile mele de la casa de copii în ziarul «Timpul», de la Iași, într-o serie intitulată «Copilărie în genunchi». Cam toți de la casa de copii am ieșit cu complexe de inferioritate. Suntem retracții, puțin sociabili. Nu ne-a fost încurajată inițiativa. Suntem timizi, greu adaptabili. Cei mai norocoși am putut trece un pic peste ele.”

(a consemnat Irina MUNTEANU)

ARTICOLUL ZILEI

SIDA ȘI PRIMUL AJUTOR

Recent, Liga Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie a elaborat și a transmis tuturor societăților naționale, Recomandările privind maladia SIDA și primul ajutor”. Se subliniază că ele nu aduc noutăți în acest domeniu, dar atrag atenția asupra măsurilor de igienă ce trebuie respectate în acordarea primului ajutor. Deși până în prezent nu s-au semnalat cazuri de contaminare cu HIV (virusul care provoacă SIDA) în practica primului ajutor, respectarea strictă a regulilor de igienă previne orice contaminare ce poate surveni în timpul contactului salivatorului cu lichidele organice ale victimei infectate.

În privința reanimării prin respirație „gură la gură”, deși teoretic ar reprezenta un oarecare risc, în practică nu s-a constatat încă transmisia HIV pe această cale. Se menționează că nu sunt necesare materiale speciale ci doar precauțiile obișnuite (tifon sau batistă aplicate pe gura victimei).

Referitor la primul ajutor acordat persoanelor care sângerează, se atrage atenția că lucrând negli-

gent, fără respectarea regulilor obișnuite de igienă se pot transmite și alte infecții, cum ar fi hepatita epidemică. Pielea intactă a salvatorului constituie un obstacol suficient în calea virusului, se spune în continuare, iar distrugerea lui este simplă: HIV este foarte vulnerabil, fiind neutralizat rapid de căldură, săpun, alcool etc.

Printre recomandările specifice pentru cei care acordă primul ajutor se enumeră îngrijirea și protejarea tăieturilor și rănilor proprii ale salvatorului prin pansamente impermeabile, precum și, în acest caz, evitarea contactului direct cu sângele pacientului, victimele trebuie să știe, pe cât posibil, să-și oprească singure hemoragiile ușoare „printr-un pansament compresiv” (acest lucru nu este aplicabil în cazul copiilor sau al celor care și-au pierdut cunoștința ori sunt grav răniți); obiectele de îmbrăcăminte care conțin sângele persoanei accidentate trebuie spălate bine (ca și instrumentele folosite) cu apă ce depășește 70 de grade C și cu

săpun; dacă cel ce acordă primul ajutor s-a tăiat în timp ce asista victima, trebuie să lase un moment tăietura să sângereze, apoi se spală cu apă caldă și săpun, după care se aplică un antiseptic sau alcool și, dacă e posibil, un pansament adeziv; este inutilă încercarea de a face presupuneri dacă cineva este infectat, toate persoanele trebuind să fie îngrijite cu aceeași precauție și respect. Se mai relevă că însușirea și îndeplinirea acestor reguli protejează, după cum deja s-a mai amintit, și împotriva altor maladii.

Încheiere se accentuează faptul că, în conformitate cu principiile Crucii Roșii, nu trebuie refuzat primul ajutor niciunei persoane, motivând riscul, care este de altfel destul de scăzut și mai mult teoretic al contaminării cu HIV. Pe de altă parte, persoanele instruite să acorde primul ajutor ar putea să joace un rol important în informarea colectivităților în legătură cu prevenirea maladiilor SIDA.

Lucian HUIBAN
Sănătatea, nr. 3/1989

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Prea fericita zi a unui Oltecit

(Urmare din pag. 1)

Eu veneam noaptea acasă. Câteodată umblam ore întregi ca să aruncăm betonul din cifă, atunci când se strica mașinăria. Nu mai aveam ce să facem cu acel amestec și trebuia să-l aruncăm pe câmpuri. Aș fi vrut eu să găsesc cui să dau materialul ăla din cifă, chiar și pe un preț de nimic, dar nimeni nu se încumeta. Era mare strictețea. Ne era frică. Îl aruncam pe câmp. Dincolo de toate greutățile, de toate grijile, în 1989 am avut însă, o mare bucurie. Cea mai mare satisfacție, în afară de nașterea copiilor mei. În 1989, pe la sfârșitul lunii martie, mi-am luat mașină. Un Oltecit nou-nouț, 78.000 de lei m-a costat. 50.000 de lei aveam eu, că făcusem nuntă și îmi rămăseseră banii ăștia, iar cu ajutorul părinților am reușit să mai adun vreo 30.000 de

lei. Cheltuielile nu erau mari. Chiria era 250 de lei, o pâine – 5 lei. În fiecare sâmbătă și duminică ne duceam la părinți și ne împleam sacoșele cu mâncare. Îmbrăcăminte nu prea găseai ca să îți cumperi, așa că puneai banii la ciorap. Am depus banii ăștia la CEC, specificând că sunt pentru achiziționarea unei mașini. O Dacie costa 110.000 de lei. Nu am luat Dacie, pentru că trebuia să stai cam patru ani ca să aștepți mașina. Foarte multe se dădeau la export. M-am gândit să iau un Oltecit, pentru că se putea să-ți traseră banii de la Dacie la Oltecit. Am dat declarație că nu dețin altă mașină, m-am dus la IDMS, Întreprinderea de desfacere a mașinilor și mi-am ridicat Olteciul. În acea zi a fost sărbătoare mare. Soția mea era la muncă. Lucra pe postul de mecanic mașinist. Am luat mașina pe la 11:00. Am ur-

cat la etaj, pentru a plăti diferența de sumă, că eu avusesem la CEC doar 50.000 de lei, iar de sus, de pe scări, m-am gândit: «Dacă îi lipsește tetierele? Dacă îi lipsește radioul?». M-am dus repede să o analizez, că în euforia aceea nici nu mă gândisem la toate lucrurile acelea. În ziua aia, am fost să îmi iau soția de la lucru. Parcă văd și acum. A coborât scările și, în fața lor, eram eu, în mașină. Nu i-a venit să creadă, mai ales că eu nu știa că în acea zi am să ridic mașina. Nu existau telefoane mobile, ca să putem comunica. Îmi vine și acum să plâng când mă gândesc la acea zi. Când am ajuns acasă, stăteam pe geamul garsonierei amândoi și ne uitam la mașină. Pentru noi a fost o mare realizare. Nu nuși reușeau să își cumperă o mașină nou-nouță.”

(a consemnat Carmen PREOTEȘOIU)

VITEII, VICTIMELE SIGURE ALE PLANURILOR CINCINALE

(Urmare din pag. 1)

Tineai animalele până la o vârstă înaintată, vacile de lapte chiar până la 15-16 ani și viteii destul de mult. Nu ți se dădea voie să valorifici animalele așa cum voiai. Erau niște condiții grele. Viața era foarte grea. Nu puteam nici să omorăm viteii. Acest fenomen se întâmpla la gospodăriile individuale. La noi era mai greu. De multe ori veneau oamenii și ne lășau «în bătaură» viteii, ca să scape de ei. Ei nu aveau voie sub nici o formă să-i taie, fiindcă ar fi fost Militia imediat lângă ei.”

Rareori, bietele animale aveau o soartă mai bună, alta decât cea de a fi ucise din cauza cincinalului. Și atunci era vorba de o șmecherie... „Prin «donatiile» de la populație noi acoperam o serie de mortalități din sector. Noi aveam animale înregistrate cu documente, mureau. Le acoperam cu animalele pe care ni le aduceau oamenii. Era un accept tacit între noi și populație. E adevărat că, în gospodăriile populației, viteii mai erau omorâți cu pungi de plastic puse pe cap, dar la noi nu se putea. La populație, într-adevăr, pentru că nu avea posibilitate să-i creeze, ea se mulțumea cu o vacă de lapte. Din păcate se ajungea și în situația asta de a omori viteii. La oi însă nu făceam față cu solicițările. Totul mergea la export în țările arabe. Ni se lua și ultimul mielușel. La ovine, totul era valorificat la sânge. La vaci aveam Brune, iar la oi aveam Tigăie și ceva din import.”

Munca se făcea după planurile anuale. Acestea erau făcute și apoi verificate de partid, apoi de direcțiile județene. Ajungeau la județi și de aici se defalcă pe fiecare unitate de producție. „Se ținea cont de mai multe aspecte, inclusiv de președinții de CAP-uri sau de șefii de ferme. Care era mai descurcăt primă cifre mai mici, realizabile. Care nu... prima niște sarcini mai deosebite. De aici venea și alt necaz. Reținerile șefului de fermă, a personalului, în funcție de producție. Dacă aveai un plan de producție foarte mare și nu-l realizai, salariul era diminuat.” Inginerul a pățit-o chiar de mai multe ori... În general, primeau un fel de avans în fiecare lună, de 70%-80% din salariu, care la sfârșitul anului era reglat în funcție de realizările la planul de producție. Nu mai țineam minte planul de producție din '89, dar își aduce aminte că, la vaci, producția de lapte cerută de stat era în jur de 2,500 de litri pe cap de vacă furajată, pe an. O producție planificată în funcție de perioadă. Iarna, vite furajate trebuia să dea mai puțin lapte (cum este și normal), iar vara, normal, mai mare. Cei 2,500 de litri erau media. Vara se făcea 60%-70% din producție, sau cel puțin așa cerea cincinalul.

Erau realiste cifrele? „Nu, nu erau realiste. Ele erau făcute și defalcate de oameni neprofesioniști. Erau cifre care rezultau din planurile cincinale naționale și trebuiau date mai departe... Nu erau cifre reale. Noi încercam să comentăm, să arătăm adevăratele posibilități de producție a animalului. Degeaba. Cifra era impusă. Nu puteam nici să apelăm la

Pentru că în 1989 tăierea unui vitei din gospodăria proprie se pedepsea cu închisoarea, țărani dădeau animalele de bună voie la stat FOTO: Ilie Bumbac/AGERPRES

artificii. Pentru că degenera. Să zici că ai fi pus apă în lapte, cel care lua laptele constata imediat că era denaturat și nu ți-l mai lua, sau îți dădea un preț mult mai mic... Putea să ți-l și arunce. Nu aveam ce face. Ne obișnuiserăm să acceptăm fără comentarii situația dată. Asta e, atât putem. Să dai spăgă nu puteai. Fiecare era controlat și plus de asta nici nu știai cu cine să stai de vorbă. Putea să fie cineva care să povestească în altă parte... Cât făceam făceam, și asta era.”

Zeciuală statului

Zapcii statului nu cereau bani. De unde? Cereau însă produse. Nu aveau, te puneau ei să produci. Cu mâna goală, din gospodăriile omului, reprezentanții statului nu plecau niciodată. Și, în caz că se întâmpla această „minune”... te așteptau lucruri mai rele mai târziu... „La nivelul comunei erau niște cote impuse prin contracte. Se făceau contracte obligatorii. În general erau forțați. Salariții, cei care dețineau anumite funcții, chiar și pentru a obține o butelie, erau forțați să facă un contract. De obicei pe porci. Aici era problema cea mare, la porci. Populația, vrând nevrând, făcea contracte. Aici, la Beceni se făceau câteva sute de contracte anual. Omul își asigura furajarea, avea porcul cumpărat din piață sau reproducție din propria gospodărie și, în mod normal, în afara plății – care era furajată, pe an. O producție planificată în funcție de perioadă. Iarna, vite furajate trebuia să dea mai puțin lapte (cum este și normal), iar vara, normal, mai mare. Cei 2,500 de litri erau media. Vara se făcea 60%-70% din producție, sau cel puțin așa cerea cincinalul.

Oameni de onoare

Ideologia regimului de dinaintea de '90 era una în care partidul, conducătorul și munca dedicată țării erau singurele divinități acceptate. Cei care respectau această triplă erau recompensați (sau măcar lăsați în pace). Una dintre metodele cele mai la îndemână și folosite: panoul de onoare. Muncitorii de frunte, cei care aveau rezultate excepționale, erau fotografiati și trecuți la panou. „O mândrie” dorită de foarte mulți oameni. Și ing. Caloianu își amintea de „metoda”. „Există un panou de onoare la nivelul comunei. Cei frunțași, cei care se evidențiau erau acvile. Erau pozați, se scria câteva cuvinte. Era o evidență reală a oamenilor. Oamenii, vrând nevrând, se obișnuiseră cu situația și muncea. Lucrau în primul rând pentru a-și câștiga existența. Chiar cu plata a ceea ce există factuși de CAP pentru produse erau totuși o siguranță pentru ziua de mâine. Nu prospera nimeni, dar măcar aveau pâinea asigurată. Aici nu a fost valabilă prosperarea membrilor de partid. Ei mai tare munceau. Îi puneau să și lucreze, să meargă și la ședințe și, dacă nu făceau tot ce li se cerea, îi cam bubuiaiu... Cine nu muncea îi făcea referat la partid. Eu nu am fost niciodată ales la panou. Eram și în funcție de conducere. De obicei se puneau muncitorii, nu șefii”. Inspecții nu au prea avut. Oricum, „când se anunțau vizite de la județ, secretari pe diverse probleme, era alertă mare. Totul trebuia să fie în regulă. Totul măturat, vopsit... Totuși, fiind o unitate medie, noi nu am prea avut probleme. Ori ne obișnuiserăm noi cu munca aceasta titanică... Nu știam decât să plecăm de acasă dimineața la 5 și să ne întorcem seara la 9:00. Hai să nu zic că munceam chiar ca animalele, dar munceam. Vindeam totul la fondul de stat. Banii obținuți din valorificarea produselor (lapte, smântână, brânză de la oi, lână, miere) erau trecuți în contabilitate și din ei se plăteau materiile prime, salariile, se făceau investiții. Asta era viața la fermă!”

Cosin ANGHEL

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

În linia mari, sunt mulțumit de felul cum merge cartea. Din timpul scurt însă, acaparat acum aproape total de lucrul la carte, îmi rămâne, cum se vede, tot mai puțin timp pentru caietul de față. Momentul aniversar a fost depășit cu discreție și în limitele normalului. Primit de la N. un album Grunewald pe care-l rânveam de mult. Citesc „Drumul cenușiu” al lui Buzura, minunându-mă că a putut să apară și așteptând, după obiceiul pământului, demiterea conducerii editurii. Ceea ce nu cred totuși că se va întâmpla de data asta. Îmi face impresia că romanul a apărut cu voie de la poliție pentru a dovedi lumii – într-un moment critic pentru noi – libertatea de care se bucură scriitorul român. În ciuda caracterului ei acut protestatar și a dramei care frizează senzaționalul, cartea mi se pare totuși obișnuită.

Radu Ciobanu, Târmul lui Buzura. Jurnal 1985-1990, Deva, Emio, 2004, p. 172-173

(Urmare din pag. 1)

Oaspete din țara lui Saddam

În săptămâna ce stătea să se sfârșească, Anwar Maulood Dheban, președintele Uniunii Naționale a Studenților și Tineretului din Irak, vizitase România. Timp de patru zile, oaspetele a convorbit cu omologii români din CC al UTC și din Consiliul Uniunii Asociațiilor Studenților Comunisti, cu tineri, din diferite obiective social-culturale, din municipiul București și din județul Brașov. Cu acest prilej a fost semnat protocolul de colaborare bilaterală dintre UTC și Uniunea Națională a Studenților și Tineretului. În ultima zi a vizitei, irakianul a fost primit de Ion Stoian, membru supleant al CPEx, secretar al CC al PCR.

Africani, arabi și sud-americani școlii la București

Conform documentelor de arhivă, statul român oferea burse de școlarizare „cadrelor de conducere din țările în curs de dezvoltare”. Academia de Studii Social-Politice de lângă CC al PCR, Ștefan Gheorghiu” oferea cursuri de pregătire a cadrelor de conducere, cadrelor din domeniul organizării economiei și pentru ziaristi. În anul universitar 1989-1990, România oferea 37 de burse pentru cursuri de trei luni, „cadrelor” din Africa de Sud, Angola, Benin, Congo, Etiopia, Guinea-Bissau, Madagascar, Mali, Mozambic,

Sătmărenii au inițiat un „Concurs literar A.E. Baconsky”. Un gest care îi onorează. Mă gândesc din nou la „Biserica neagră”, această proză incisivă, care nu are norocul să vadă lumina tiparului. O soartă ingrată o urmărește în continuare.

Victor Felea, Jurnalul unui poet lenes. Ianuarie 1955 – martie 1993, Editie îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 721

Explozia unei bombe: scrisoarea deschisă a celor șase. Comentariile curg. Nimic precis încă, lumea se declară reconfortată. Deși sunt niște bronzozauri, majoritatea compromiși prin folosirea (illo tempore) abuzivă a puterii, foști stalinisti ei înșiși, e vorba totuși de vărfuri ale fostei nomenclaturii și s-ar putea ca ei să fie doar împinși în față iar cele două treimi ale icebergului să nu fie încă vizibile... – Întâlnim dimineață, în Piața Păcii, cu Căzoveanu (cel cu interviul), care părea foarte grăbit și puțin dispus să stăm de vorbă. Eu, care știam ce știam, l-am oprit totuși să-l chestionez asupra sorții interviului. A fost evaziv și

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Namibia, Rwanda, Nigeria, Tanzania, Togo, Zair, Zambia, Zimbabwe, Liban, OEP, Chile, Republica Cooperatistă Guyanna, Peru, Uruguay și Venezuela.

Documente de partid în programa școlară

Până la sfârșitul semestrului al II-lea mai rămăneau cam trei săptămâni, după scoaterea făcută de redacția revistei Cutezători. Despre ce învățau elevii la disciplina Istorie și demnă și contemporană universală ne lămurim bibliografia obligatorie și suplimentară, păstrată printre documentele Secției de Propagandă și Agitație a Comitetului Central. În mod obligatoriu, toți copiii de clasa a VII-a din frumoasa România ar fi trebuit să cunoască „Exponere la ședința comună a CC al PCR a organismelor democratice și organizațiilor de masă și obștești din 28 noiembrie 1988”, „Manifestul Partidului Comunist” și textele din culegerea „Istorie modernă”. Ca bibliografie suplimentară, se recomanda lucrarea „Căderea Bastiliilor” de Dumitru Almaș, „Imperiul britanic” de C. Mureșan, „Revoluția franceză” a lui A. Saboul și „Ultimile zile ale fascismului în Europa” de Jacques de Launay.

Rășniță de cafea... pentru nechezol

Întreprinderea Electrograș lansa pe piață noi produse. O rășniță de cafea, mai silențioasă, ne asigura producătorul la prețul de 190 de lei. Un ventilator cu baleaj, cu un design deosebit și o mai mare fiabilitate în ex-

ploatare”, putea fi dobândit contra sumei de 495 de lei. Un storcător de fructe – 600 lei. Rășnița se produceau, dar ce să faci cu ele? În magazine se găseau numita „cafea amestec”, făcută din 40% cafea și 60% năut, mai cunoscută sub denumirea de „nechezol”. În memoria românilor au rămas pachetele aurii de Alvorada, conținând cafea boabe. Ca și cartușul de țigări Kent, pachetul de cafea reprezenta „valută forte”. „Rezerva personală de țigări-cafea-ciocolată era esențială în lumea trocului din acei ani, își amintea scriitoarea Simona Sora, desigur, ce-i drept, atmosfera din Spiritul Județean Deva. De fumtat fuma toată lumea. Se fuma dimineața, la cafea, înainte de pregătirea sălii de operații, se fuma înainte de intrarea în spălător, se fuma între operații, se fuma imediat după. Ibricul era permanent pe lampa cu spirit, fiecare avea pachetul de cafea lângă trusa cu instrumente și perfuzii.”

Cristina DIAC

ȘTIRI ECONOMICE

- Un copil în vârstă de 9 ani a murit în urma unui incendiu izbucnit la o baracă a Întreprinderii de întreprindere construcții-montați din Sălaj, județul Zalău. Focul a fost provocat de un grup de minori care se jucau în apropierea barăcii, unde erau depozitate materiale inflamabile.
- Pe șantierul de construcție de locuințe din „centrul civic” al Bucureștiului, a avut loc un accident de muncă, soldat cu 7 răniți. Lucrătorii se aflau la înălțimi de 5 metri pe o schelă metalică a cărei podină s-a rupt. Cinci dintre muncitorii au fost internați la spital, iar ceilalți doi au primit îngrijiri medicale la locul accidentului, după care au fost trimiși acasă.

Sursa: Arhiva CNSAS, Fond Documentar, dos. nr. 8566, vol. 24. Ilarion ȚIU

ALERTĂ LA FRONTIERĂ

● Au fost arestați 12 cetățeni români pentru tentativă de trecere ilegală a frontierei. Nouă dintre aceștia au fost reținuți la granița cu Ungaria, iar trei în apropierea limitei teritoriale cu Iugoslavia. La sfârșitul zilei, trupele de grăniceri au raportat im-puscarea unui „fugar”, care a refuzat să se supună somațiilor în perimetrul localității Peta, județul Satu Mare. Acesta era în vârstă de 14 ani, fiind de naționalitate maghiară. Plecase de la domiciliul său din Satu

Mare cu bicicleta spre graniță, însă a fost depistat de un militar în termen care asigura paza frontierei. Deoarece nu s-a oprit după cele trei focuri de avertisment, minorul a fost împușcat mortal. S-au găsit asupra lui o hartă a Ungariei, certificatul de naștere, adresele unor persoane din Ungaria, alimente și haine de schimb.

Sursa: Arhiva CNSAS, Fond Documentar, dos. nr. 8566, vol. 24. Ilarion ȚIU

CĂLUȘARI DE PROTOCOL AI SCORNICEȘTILOR

(Urmare din pag. 1)

Lică și Elena Bărbulescu erau Scornicești. Imaginea lui Ceaușescu nu se putea confunda cu o comună amărâtă când aspirațiile sale erau istorice. Dar nici comuna nu putea rămâne o așezare de părliti. Principiul dezvoltării, dacă admitem că poate fi vorba despre așa ceva, îl dezvăluie Emil Bărbulescu: „Mi s-a pus deseori întrebarea dacă eu cred că meritam acele funcții (din Miliție, n.n.). Întrebarea este greșit pusă. Întrebarea normală ar fi dacă eu cred că, nefiind nepotul președintelui, aș fi avut acces la aceste funcții. Atunci răspunsul ar fi fost simplu de dat: nu aș fi avut acces niciodată. Dar dacă meritam acele funcții este cu totul altceva. Nu am dorit funcțiile respective. Mi s-au oferit și le-am primit... Dumneavoastră, cei care mă acuzăți, ați și refuzat!”

Respectând logica de mai sus, putea Scorniceștiul să nu se transforme ulterior, ca în basme? Morala Scorniceștilor reieșea din ambiția lui Lică Bărbulescu de face din comună un oraș de primă mână. Există o cutumă a înalților activiști comunisti din România de a face lucruri importante

pentru locurile de baștină, un drum, o asfaltare, un pod, o echipă de fotbal, un ansamblu folcloric. Să lase urme. Ceea ce nu era rău. Rău era că alții n-o puteau face, fiindcă n-aveau bani și aprobări. S-ar fi opus cineva să-și facă națională de călușari sau de fotbal la Scornicești? Reușea Lică Bărbulescu schimbarea la față a Scorniceștilor dacă nu era cumnatul secretarului general, care l-a numit apoi secretar cu probleme agrare? Scorniceștiul era „stat în stat, ca Vaticanul”. O recunoștea chiar E. Bărbulescu, referindu-se, e drept, la Miliția din Scornicești.

Dacă s-ar fi respectat tradițiile locului, vorbind despre Cântarea României, s-ar fi convenit ca la Constantinești, Văcele sau la Maldăr să se întrețină patima străveche pentru căluș, iar ansamblurile lor folclorice ar fi meritat să bată lumea. Din Maldăr se trăgea și cel mai cunoscut călușar al Olteniei, Ilie Martin, despre care și Emil Bărbulescu povestea: „Pe cei din Constantinești nu se încumetau să-i infrunte decât cei de la Văcele sau cei de la Maldăr, urmașii legendarului călușar și hot de cai Ilie Martin”. Ilie Martin, povestea un nepot de-al său din Maldăr, „era o mână de om,

dar sărea la căluș ca nimeni altul.

Pe vremea lui, costumul de călușar nu era standardizat, iar când juca avea pecapfes, și nu palarie de paie”. Și pentru ca minciuna să fie deplină, într-o prezentare a trupei „Călușul” Scornicești, directorul ei, nimeni altul decât Gheorghe Bărbulescu, „sufletul ansamblului”, fratele lui Lică și unchiul lui Emil, scria: „Și înainte de a încheia această succintă prezentare a ansamblului, o confidență: membrii ansamblului sunt amatori, muncesc în diferite unități economice sau instituții de învățământ din Scornicești...”. Amatori cum erau și fotbalștii Viitorului Scornicești, Șoarece, Prepețița, Pețre, Pițurcă etc. Ansamblu folcloric „Călușul” Scornicești a ajuns o trupă profesionistă, cu artiști de prim-rang, construită la fel de artificial ca și mitul Scornicești, unde în 1989, când în România magazinele alimentare erau goale, se făceau pelerinaje, fiindcă aici se găseau carne, brânză, mezeluri, bere bună, Pepsi. În vatra de istorie a satului natal Ceaușescu nu contribuia cu nimic, dar se bucura de roadele răfăului comunist numit Scornicești. În treiele, și gloria călușarilor.

Răzvan BĂRBULESCU

DIN ARHIVA CC AL PCR

Notă cu propuneri ale Colegiului Central de Partid privind sancționarea unor membri PCR

Colegiul Central de partid nr. 75 Tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român.

Colegiul Central de Partid a examinat în ședința de la 10 martie 1989 30 de apeluri și memorii împotriva hotărârilor de excludere și a altor sancțiuni de partid adresate CC al PCR.

Constatănd că intemeiate motivele pentru care persoanele notate mai jos au fost excluse din partid, Colegiul Central de Partid propune să nu se dea curs cererilor de anulare a excluderii din partid a acestora:

1. **Naghi Pavel** – născut la 6 septembrie 1917. A fost muncitor forestier, în prezent pensionar, domiciliat în Piatra Neamț. Primit în partid în 1946, exclus în 1961. În septembrie 1942, când locuia în comuna Buhănița, județul Neamț, și lucra la pădure, fiind de naționalitate maghiară, a fost recrutat de serviciul de spionaj maghiar pentru a da informații cu privire la unitățile militare române din zona de frontieră. A fost arestat în februarie 1943 și la ceretării, atât el, cât și alții cu care a avut legături și-au recunoscut vinovăția. Naghi Pavel a fost acționat în judecată pentru crimă de înaltă trădare. Procesul s-a judecat la Curtea Marțială a Comandamentului 4 teritorial militar Iași, care prin sentința nr. 1575 de la 11 iulie 1947, pe baza unor decrete de amnistie din 1944 și 1946, a închis cazul. În 1946, fără să se verifice trecutul său, a fost primit în partid, fiind promovat apoi în diferite funcții. În anii 1958-1961, având funcția de director al Întreprinderii de comerț cu ridicata a URCC Neamț, a menținut în posturi de gestionari elemente necinstite, care au sustras din avutul obștesc măruri alimentare în valoare de peste două milioane de lei. O dată cu condamnarea grupului de delapidatori, a fost judecat și condamnat și Naghi Pavel la un an de închisoare pentru neglijență în serviciu, pedeapsă pe care a executat-o.

2. **Condurache Grigore** – născut la 21 august 1937, de profesie funcționar, în prezent necinstat în câmpul muncii, domiciliat în Piatra Neamț. Primit în partid în 1960, exclus în ianuarie 1988. Pentru abuzul în consumul de băuturi alcoolice și în timpul programului de muncă, și activitate profesională necorespunzătoare, în anul 1974 a fost eliberat din funcția de revizor contabil de la Unitatea județeană a cooperativelor de consum. La Cooperativa meșteșugărească Avântul, unde s-a încadrat ulterior, a avut aceeași comportare reproabilă, nu a mai participat la viața de partid, fapte pentru care organizația de bază l-a sancționat cu vot de blam. Deoarece nu s-a corectat, în 1986 a fost eliberat din funcția de revizor contabil și trecut în producție. Nu s-a prezentat la locul de muncă și numai în iunie 1987 s-a încadrat vânzător de bilete la Loto-Prinosport, de unde după 12 zile a plecat și nu s-a mai încadrat în muncă. Deși i s-a dat bilet de mutare pentru organizația de bază de la Loto-Prinosport, nu l-a prezentat și nu a mai activat pe linie de partid. La data de 9 ianua-

rie 1988 a fost găsit de Miliție la subsolul unui bloc din Piatra Neamț, pe timp de noapte, consumând spirit medicinal cu alți doi indivizi. Constatăndu-se că este membru de partid, a fost sesizat Comitetul municipal Piatra Neamț al PCR, fiind exclus apoi din partid.

3. **Spînu C. Georgeta** – născută la 13 aprilie 1957, de profesie subinginer construcții hidrotehnice, lucrează la Antrepriza de construcții industriale din Rm. Vâlcea. Primită în partid în 1983, exclusă în iulie 1988. Începând din vara anului 1987, a intrat în relații cu unii cetățeni străini, veniți în vizită în țara noastră. În luna septembrie același an, după ce a fost la un restaurant în București cu doi italieni, noaptea pe stradă a fost amendată de organele de ordine cu 1.250 de lei pentru acostare de persoane străine. A petrecut Revelionul și șapte zile ale Anului Nou 1988 la Poiana Brașov, iar în luna aprilie același an alte cinci zile la Brașov, în anturajul unor cetățeni italieni. Întrucât urma la fără frecvență Facultatea de Comerț de la ASE, conducerea Antreprizei de construcții industriale Rm. Vâlcea a detașat-o la o brigadă de construcții din București. Datorită legăturilor ei dubioase cu cetățeni străini, la intervenția organelor de stat a fost trimisă înapoi la Rm. Vâlcea. A continuat să întrețină legături cu străinii prin corespondență și convorbiri telefonice și, încălcând astfel prevederile Legii nr. 23/1971, a fost exclusă din partid.

4. **Bucșa Victor** – născut la 10 august 1934, de profesie electrician, în prezent este electro-mecanic ascensoare la ICRAL Brașov. Primit în partid în 1961, exclus în 1987. În anul 1982 a absolvit școala de maistri, curs seral, în specialitatea instalații sanitare, gaze și centrale termice. După absolvire nu a fost promovat maistru, întrucât, din punct de vedere al pregătirii profesionale, nu se ridică la nivelul cerințelor unui conducător de formație de lucru, iar în societate și în viața personală a dat dovadă de conduită morală reproabilă, consum de băuturi alcoolice în timpul programului de lucru, și-a maltratat soția. Deși nepromovarea lui pe post de maistru este pe deplin justificată, Bucșa Victor s-a declarat nemulțumit și în acest semn de protest, începând din luna martie 1987, a refuzat să mai participe la adunările generale ale organizației de bază și să-și achite cotizația de partid, și-a trimis prin poștă carnetul de membru al PCR la organul local de partid și a cerut în mod repetat să fie exclus din rândurile membrilor de partid. Totodată, a amenințat organul de partid că, dacă nu-l promovează maistru, se va adresa postului de radio Europa Liberă.

5. **Stanciu Gheorghe** – născut la 23 iulie 1931, profesia de bază ofițer activ în MI gradul de maior, în prezent este pensionat MI, domiciliat în Craiova. Primit în partid în 1954, exclus în 1984. În calitate de ofițer de Securitate, având gradul maior, în adunarea generală a organizației de bază, dar și ulterior, când s-a discutat cu el, a făcut o serie de aprecieri calomnioase și

chiar defăimătoare la adresa orânduirii sociale de stat din patria noastră. De menționat că, și cu prilejul discuțiilor avute cu el pe baza apelului adresat conducerii superioare de partid, s-a menținut pe aceeași poziție neprincipială.

6. **Zhengheci Ioan** – născut la 4 iulie 1950, studii școlare de ofițer MI și Facultatea de Drept, fost ofițer MAPN, având gradul de căpitan, în prezent este muncitor la Direcția difuzare presei București, Sectorul 1. Primit în partid în 1981, exclus în 1987. În februarie 1987, în timp ce era ofițer de justiție, având gradul de căpitan la UM 02802 București, a primit de la Munteanu Constantin, vărul socrului său, suma de 12.000 de lei și un colet cu alimente în valoare de 200 de lei sub pretextul că are relații la Procuratura Generală și îl ajută să se promoveze un recurs extraordinar în vederea suspendării executării pedepsei de un an și șase luni închisoare. Pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență, a fost condamnat de Judecătoria Sectorului 6 la trei ani închisoare și despăgubirea lui Munteanu Constantin cu suma de 12.000 de lei. Din pedeapsă a executat 5 luni și 18 zile. Restul de pedeapsă a căzut sub incidența Decretului de amnistie nr. 11 din ianuarie 1988. Pentru aceste fapte a fost exclus din partid și trecut în rezervă.

7. **Ghimpu Gh. Ion** – născut la 3 noiembrie 1945, de profesie pădurar, în prezent lucrează în gospodăria individuală din com. Berești Meria, jud. Galați. Primit în partid în 1969, exclus în 1988. La 9 iunie 1973, în timp ce era pădurar la Ocolul Silvic Grivița, a vândut fără forme legale din pădurea statului 2.209 mc lemn esență de salcâm lui Racovița Ion, de la care a primit suma de 700 de lei, pe care și-a însușit-o. La ceretării, pentru a ascunde furtul din avutul obștesc, a prezentat un bon fairs. A fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii de delapidare, instigare la fals și uz de fals la trei pedepse a câte șase luni închisoare, cu suspendarea executării pedepselor. Pe linie de partid, din lipsa de exigență, nu i s-a aplicat măsurii disciplinare, însă a fost scos din munca de pădurar. În urma angajamentelor sale că nu va mai comite abateri de la disciplina muncii, a fost reprimat la Ocolul Silvic Grivița, însă a continuat să comită abuzuri și fapte de necinste. Astfel, în 1975 și 1976 a produs unității pagube de 2.200 de lei prin tăieri ilegale de arbori și 800 de lei prin lipsa unor obiecte de inventar, fapte pentru care a fost sancționat cu reducerea retribuției cu 10% timp de trei luni. A confirmat unor soferi de la Auto-baza Bujoru transporturi fictive, iar altele pe distanțe mai mari decât cele real efectuate, aducând unității un prejudiciu de 4.140 de lei. A fost amendat în 1976 de Procuratură cu 1.000 de lei pentru înșelăciune în dauna avutului obștesc, 1.000 de lei pentru falsuri în inscripții oficiale, 1.000 de lei pentru uz de fals și 500 de lei pentru tentativă de înșelăciune în dauna avutului obștesc și scos din munca de pădurar.

Din 1986 a refuzat să mai par-

ticipa la viața de organizație.

8. **Manda I. Gheorghe** – născută la 3 septembrie 1951, este manevrant vagoane la stația CFR Răureni, județul Vâlcea, domiciliată în comuna Bujoreni, același județ. Primit în partid în 1979, exclus în iulie 1988. În decursul ultimilor ani, având tendințe de căpătuaială, prin abuz a acaparat o suprafață de circa 1.200 mp teren arabil din perimetrul CAP Bujoreni, pe care l-a cultivat în interes personal, deși niciel, nici soția sa nu depun vreo muncă în cooperativă și nu contractează produse pentru fondul de stat. Conducerea CAP, în primăvara anului 1988 încercând să reintre în posesia terenului, Manda Gheorghe a făcut scandal, insultându-i și amenințându-i pe tovarășii care s-au deplasat la fața locului. Altă dată l-a bătut pe paznicul cooperativă când acesta a încercat să nu-l mai lase să folosească terenul, fapt pentru care a fost amendat de Miliție pe baza Decretului 153/1970. Nemulțumit de aceste măsuri juste luate de conducerea CAP, Manda Gheorghe a trimis în aprilie 1988 carnetul de partid la CC al PCR. De menționat că în comună acesta este cunoscut ca un om stăpânit de viciul băuturilor alcoolice, provoacă scandaluri, s-a certat și s-a bătut cu propriii părinți, care l-au reclamat la comisia de judecată.

9. **Cristureanu Grigore** – născut la 2 iulie 1949, profesia de bază maistru utilaj construcții, în prezent este șef coloană la IJTL Maramureș, Secția 3 Sighetu Marmatei. Primit în partid în 1969, exclus în 1977. În luna martie 1977, în timp ce îndeplinea funcția de ajutor maistru la Trulust de construcții montaj Baia Mare. Baza de producție a șantierului de construcții Sighetu Marmatei împreună cu alte elemente necinstite au sustras din avutul obștesc materiale de construcții în valoare de 18.110 de lei, pe care le-au vândut unor persoane. Pentru săvârșirea infracțiunii de furt calificat în paguba avutului obștesc, a fost condamnat în 1977 de Judecătoria Sighetu Marmatei la patru ani de închisoare. Pedeapsa nu a executat-o, întrucât a fost grațiată.

10. **Bratu Constantin** – născut la 9 septembrie 1943, în prezent este inginer la Brigada complexă drumuri și poduri din cadrul Administrației Domeniului Public Sectorul 5, București. Primit în partid în 1973, exclus în 1987. În anii 1984-1987, abuzând de funcția de director la Administrația Domeniului Public Sector 1, a pretins și primit bani și diferite bunuri de la mai multe persoane sub formă de mită, în valoare de 151.800 de lei, pentru acordarea preferențiale de locuințe, încadrarea de personal, favorizarea unor subalterni, fapte dovedite la ceretării. Procuratura municipiului București, prin Ordonanța 321/8 februarie 1988, a dispus încetarea urmăririi penale și punerea lui în libertate pe baza Decretului de amnistie nr. 11 de la 26 ianuarie 1988. A fost reținut preventiv nouă luni.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Secția Căminarilor, dos. nr. 19/1989

Stelian și Securitatea

(Urmare din pag. 1)

Într-adevăr, știu și din alte surse că domnul Storck lăsa baltă prudența diplomatică. Așa a ajuns scrisoarea la Europa Liberă. Cum am căteodată mania combinațiilor oculte, l-am întrebat pe Stelian Tânase cum intrase în relații cu tot felul de străini aflați la ambasadele din București. În anii '80, el, ca metodist la o casă de cultură, organiza concerte de jazz sau rock. Diplomații acreditați la București voiau și ei căteodată muzică pentru cocktail-urile pe care le făceau, sau când aveau fonduri pentru centrele culturale, așa că au apelat la el. A făcut un prim concert pentru ambasada Franței, cu Johnny Răducanu. A intrat în relații cu tot felul de străini. Securitatea a reacționat: „Când au văzut că frecvențe străini, a apărut un colonel, Marin Sterian, care a spus că-mi rupe picioarele dacă mai întrețin relații neaprobate cu cetățeni străini. Mi-am dat seama că mi se putea întâmpla ceva tocmai dacă mă izolam, deveneam mai vulnerabil. Diplomații îmi dădeau o vagă imunitate și, în plus, în preajma unui occidental respirai alt aer, te simțea ca atunci când vedeai o casetă video”. Revenind la Storck, spunea: „Ca diplomat face parte din meseria ta să citești informații despre situația din țară. El mai fusese în misiune în Cuba, știa cu ce se mânăncă un regim comunist. Alți diplomați erau niște căcănari fricoși, el avea curaj, voia să cunoască exact ce e în țară.”

Hopa Stelică!

Supravegherea Securității asupra lui Stelian Tânase începeuse încă din 1984, când cineva îl șifonase probabil pentru că romanul s-a refuzat de cenzură conținerea aluzii politice. Pe măsura trecerii timpului, măsurile luate de securiști au devenit din ce în ce mai aberante și costisitoare. I-a fost instalat telefonul fix, a fost instalată „tehnică operativă” în casă, au fost recrutați turnători din anturajul său și mobilizate echipe de filatori, motorizați și pedestri. Unul dintre șefii filajului a fost „locot. Netoiu Gh.”, un personal ajuns extrem de cunoscut după 1990. Într-un episod, Tânase a reușit să le tragă clapa, ca un

adevărat „Hopa Mitică”. Iși aduce aminte: „Un prieten îmi traducea cartea în engleză. Voiam să-i dau un capitol și l-am sunat spunând doar atât: «hai ne vedem la Piața Rosetti să-ți dau ceva». Aia nu știa despre ce e vorba și au intrat în panică. O echipă de filaj m-a luat de la bloc, două erau la Rosetti. Eu ajunsesem mai devreme și i-am văzut. Aveau niște stații radio mari și urâte, le țineau învelite în ziare sau pungi. Nu voiam să-l bag în căcat pe traducător. El venea cu autobuzul, noi trebuia să ne vedem în fața unei băcâni. El a venit, m-a văzut, iar eu am luat-o înspre magazinul Avântul, unde lucra o rudă de-a mea. Traducătorul a intrat și el și i-am zis peste umăr să se facă că ia ceva și să dispară. Filajul încă nu intrase. Eu m-am dus la ruda mea și i-am zis că vreau să ies prin spate, să nu mai ocolesc. Am plecat pe la Centrul Cultural American și m-am dus în bulevard. Am intrat într-un gang și am așteptat. La un moment dat au apărut securiștii, ca o echipă de fotbal, 10-15 bucăți. Erau disperăți că m-au pierdut, era un șef mai bătrân care le dădea indicații tactice, îl puneam să o ia la goană în direcții diferite. M-am distrat oarecum și mi-am dat seama că erau niște tâmpiți care cheltuiau enorm cu mine. M-au regăsit câteva ore mai târziu, când m-am dus la cărciuma scriitorilor”. În 1989 securiștii îl abordau direct. Colonelul Sterian îl apărea în fața în locuri publice și îl avertiza mai mult sau mai puțin voalat.

Turnători și susținători

Iși aduce aminte că dintre bătrânii scriitorilor l-au susținut în anii '80 Alexandru Paleologu, Mihai Sora și Nicu Steinhardt. Ultimul era convins încă din 1982 că o să cadă comunismul. Casa acestuia din București era microfonizată și s-au găsit unele transcrieri ale convorbirilor sale. Fiindcă au stat mult de vorbă, Stelian Tânase speră să găsească înregistrările brute ale securiștilor. Ar ieși o carte de „interviuri involuntare”.

Nu mai e un secret că Alexandru Paleologu a fost informator. Cu Tânase a avut o relație specială, a recunoscut „Plângea când mi-a spus că a

dat rapoarte. Avea o mare povară fiindcă a cedat. Cred că s-a căit. Despre mine nu a dat nici o notă”. Cu mine, pe care mă vedea ca un displicat, a fost sincer. Înregistram discuțiile cu el pe un casetofon primitiv, pentru o carte pe care urma să o publicăm după căderea comunismului. Cred că voia să facem asta ca un fel de testament în care să-i recunoască faptul că a colaborat. El a fost informator 21 de ani până în 1984, când a fost scos din rețea, ca a neserios”. Atunci când și-a publicat Tânase dosarul, a ieșit la iveală că unul dintre cei mai buni prieteni ai săi din anii '80, sociologul Dan Opreșcu, l-a turnat cu sârg. Azi, după ce a mai văzut și alte documente, Tânase poate spune: „Nu era singurul, poate opt-douăzeci prieteni mei dădeau rapoarte. Erau oameni cu care mă vedeam des, stăteam cu ei la masă. Erau și dintre cei care au semnat scrisoarea pentru Europa Liberă din 1989. Ultimele persoane care au semnat scrisoarea erau ale lor, piloate să vadă despre ce e vorba. Opreșcu e un om cult și inteligent, care voia probabil o carieră, ceva. Explicația că m-a turnat ca să mă ajute să publice o iureală. Vorbeam contra regimului cu niște muncitori de la Grivița, speram să se petreacă ceva gen Solidarinosc. Nici unul nu m-a turnat, dar dintre intelectuali...”

Umbră Securității

Stelian Tânase e convins că supraviețuirea „elementelor dușmănoase” a continuat și o perioadă după decembrie 1989. Ca om obișnuit cu „codițe” e convins că în timpul „Pieței Universității” a fost urmărit. Chiar a provocat un raliu cu-n filmă când a văzut că se ține după el două mașini, în timp ce mergea să-i dea un pachet atașatei culturale a SUA: „După asta, am făcut scandal, a venit Nicolae Uliteru și mi-a spus că n-au fost ei, ci un soț gelos. Fraierul nu și-a dat seama că, spunând asta, de fapt recunoștea că îmi știe viața personală. Ca un argument în favoarea faptului că poliția politică a continuat este că, de exemplu, dosarul de urmărire al lui Emilo Cioran s-a închis abia în mai 1990, l-am văzut făcând ceretării.”

Toma ROMAN jr.

DIN BANCOTECA EPOCII DE AUR

CINE-I OMU'?

Una dintre țintele pedegate a bancurilor politice „în vogă” prin 1989, era, fără doar și poate, persiflarea sloganurilor propagandei „de partid și de stat”.

Rând pe rând, clișee, multă vreme socotite intangibile și inatacabile, lozinci de care ne hiperultra-super săturaserăm, intrau sub focul necrutător al bășcălii și erau demontate în toată stupidenia lor, așa încât, la un sfârșit, din ele nu mai rămânea decât nimicul funcționar.

Una dintre anecdotele savuroase și larg răspândite, firește pe cale directă, adică prin canalele lui „pe-asta ai auzit-o?”, a fost aceea care avea poanta: „cine-i omu'?”

„La ora de dirigenție, vine inspecție de la județ. Diriginta, fată tânără, frumoasă și emotivă, încearcă să țină clasa în priză. Și, firește, să o facă atentă nu care cumva să scoată cineva o perla pe gură.

La un moment dat, pune și întrebarea de baraj:

— Copii, suntem în anul Congresului al XIV-lea al partidului, la să vedem, știți care este devisa supremă a epocii noastre — Epoca Nicolae Ceaușescu?

Tăcere. Copiii nu prea se inghe-

suie să răspundă. Numai în fundul clasei, elevul Bulă, aflat la al patrulea an de repetenție, se agită cu miimile pe sus, semn că știe să răspundă.

Firește, profesoara se face că îl observă. Bulă insistă. Atunci, unul dintre inspectori o atenționează:

— Tovarășă profesoară, uitați aici, în ultima bancă, acest copil ridică mâna, probabil că știe.

Cu inima cât un purice, profesoara îl lasă pe elevul Bulă să răspundă:

— Tovarășă, devisa epocii noastre este: „Totul pentru om, totul pentru fericierea, slava și pentru mândria lui!”

Fericită, diriginta plusează:

— Bravo Bulă, foarte frumos, dar de la tine vroiam ceva mai personal, nu doar așa, ceva, ca în Scintea. Îmi pare rău, dar nu pot să îți dau decît nota 9. Hai, mai încearcă să ne spui ceva mai personal. Poate iei chiar nota 10.

Bulă stă câteva minute pe gânduri și, apoi, replică:

— Păi, dacă ziceți că îmi dați nota 10, vă spun și cine e Omu'?

— ???

— E tovarășul Nicolae Ceaușescu!

Serban CIONOFF

RADIOGRAFII CULINARE

Un liceu bucureștean cu profil gastronomic

Pe Șoseaua Viilor din București, la nr. 38, din anul 1953 se află o instituție de învățământ și educație de tradiție în pregătirea personalului pentru unitățile de alimentație publică și turism: Colegiul Economic Viilor. Profesoara Constanța Brumar este una dintre absolventele acestei școli, fiind elevă între anii 1972-1976. În anul 1989 era deja profesoară a colegiului. Ea își amintește că pe vremea aceea, pentru a fi admis la această școală, trebuia să dai examen la limba română și matematică, deci nici o altă probă de abilități pentru domeniu. Pregătirea teoretică a elevilor se împletea în mod eficient cu activitatea practică desfășurată în restaurantul și în minihotelul din cadrul complexului. Restaurantul, care dispunea de una dintre cele mai frumoase terase din București, era foarte căutat de bucureșteni. Atunci predă tehnologie culinară, tehnologia cofetăriei, tehnica servirii. Acum predă modulele: bazele alimentației, tehnici de servire, organizarea agenției de turism, relații publice în agenția de turism, managementul calității, oferta de produse și servicii în agenția de turism, consumuri specifice și prețuri în unitățile de alimentație și turism, decorarea sălii de servire, estetica preparatelor etc.

„În 1989, învățământul de specialitate era organizat pe discipline, pe trimestre, acum este organizat pe module, iar mediile se încheie la sfârșit de an școlar sau în momentul în care se termină numărul de ore destinat respectivului modul”, ne precizează profesoara. Arta gătitului începea la clasă, la teorie, unde se vorbea despre valorarea nutritivă a preparatelor, locul lor în meniu, asocierea cu diferite băuturi, sisteme de servire și se încheia în laborator, unde se realizează în mod practic. Atunci, ca și acum, școala avea un fond destinat acestei activități. „Orele de pregătire practică se desfășurau atât în laboratoarele școlii, unde se formau competențele specializate, cât și la IAPL (Întreprinderea de Alimentație Publică Locală), cu care școala avea încheiate contracte. Numărul de ore de practică era mult mai mare față de acum: trei-patru zile din săptămână erau dedicate practicii”, își amintește

În 1989, la orele de practică, elevii se pregăteau pentru Olimpiada culinară FOTO: AGERPRES

Constanța Brumar. În laboratoarele se pregăteau mâncăruri care se găseau în meniurile restaurantelor de la acea vreme: salată de boeuf, ghiveci național sau călugăresc, ciorbă de perișoare din stăvirid. „Prin anii '80 era la modă să se folosească din abundență peștele-stăvirid și să se înlocuiască orezul cu arpacașul, la sarmale, de exemplu”, spune Constanța Brumar.

Copiii erau tentați să intre la acest liceu și pentru că activitatea practică se desfășura pe litoral în toate stațiunile. Îndrumați de profesori și maiștri instructori, elevii își desăvârșeau pregătirea, dar se bucurau și de valurile mării. Baniți rezultati în urma acestei practici reveneau școlii, pentru investiții. Elevii se mai și distrau la practică: se pudrau cu făină sau zahăr și ieșeau din laborator în curtea școlii, spre deliciul celorlalți elevi. Alteori băieții pudrau cu sare prăjiturile, deși erau conștienți că vor fi sancționați (un punct scăzut la purtare).

Școala a participat în fiecare an la concursurile pe meserii, obținând întotdeauna locuri pe podium. Sadoveanu Ion și Urs

Raluca sunt elevii care în 1989 au participat la Olimpiadă și au obținut rezultate foarte bune. La începutul fiecărui an școlar, la Colegiul Economic Viilor se realiza o formare cu toți profesorii și cu maiștri instructori din toată țara, unde se discutau toate problemele de specialitate și se propuneau soluții pentru anul care urma. În '89, soluțiile au rămas doar la faza de discuție.

Tot în acel an exista în Ministerul Comerțului un departament cu atribuții și în domeniul învățământului economic, cu care profesorii colaborau „în vederea elaborării de programe școlare, ghiduri etc., axate pe realitățile de pe piața muncii din acel moment”, spune profesoara. Constanța Brumar a scris și un manual de Tehnologie, după care se studiază și în ziua de astăzi la toate școlile din țară cu acest profil. Din acest manual elevii află despre echipamentele și utilajele din unitățile de alimentație, dar și despre grupele de mâncăruri din componența unui meniu: preparate de bază din carne și legume, gustări, garnituri, preparate lichide, preparate din carne tocată, din carne de pasăre, dulciuri de bucatărie etc. Despre expozițiile de artă culinară, profesoara își amintește că se desfășurau de două ori pe an, primăvara și toamna. „Era un prilej de a vedea cum evoluează lucrurile în acest domeniu. Ministerul Turismului organiza tot felul de expoziții de artă culinară, dar și concursuri pentru obținerea titlului de Maistru în arta culinară.”

„La expoziții se realizau în primul rând piese mari, cum ar fi curcan umplut, rulade cu diferite umpluturi, preparate din carne de vânat, prăjituri și torturi glazate în fondant etc. Mâncărurile erau realizate de elevi sub îndrumarea profesorilor de specialitate și a maiștrilor instructori.

Constanța Brumar încheie discuția noastră cu puțină nostalgie în glas: „Copiii de astăzi nu mai sunt la fel. Învățau mai mult atunci, erau mai interesați, știau de ce veneau la o școală cu profilul nostru. Există mai multă disciplină, profesorii erau mai respectați și toate lucrurile mergeau mai bine”.

Carmen DRĂGAN

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Moldova sovietică: o breșă în problema alfabetului?

Confruntată cu o crescândă presiune populară, conducerea Moldovei Sovietice a anunțat unele concesii în problema alfabetului latin și a altor chestiuni conexe. Totuși, promisiunile concesii au un caracter limitat, experimental și reversibil și există suspiciunea că autoritățile tergiversează lucrurile.

Un număr tot mai mare de intelectuali, dar și alți oameni din RSS Moldovenească au cerut în decursul ultimului an revenirea la alfabetul latin, care a fost înlocuit cu cel chirilic după anexarea teritoriului de Uniunea Sovietică (1940-1941 și iarăși în 1944). Mișcarea Democratică Moldovenească pentru Restructurare și Clubul Literar și Muzical Alexei Mateevici au avut un rol deosebit în mobilizarea publicului pentru această cauză.

Chestiunea alfabetului este doar unul dintre aspectele lingvistice dezbătute în mod curent în Moldova Sovietică. Alte două sunt ridicarea la rang de limbă de stat a limbii materne și recunoașterea identității lingvistice între română și moldovenească. Izvestia a descris aceste obiective ca „programul celor trei balene” (o aluzie la mitul străvechi potrivit căruia Pământul se sprijină pe trei balene). Cotidianul a notat că disputa lingvistică a eclipsat toate problemele politice, economice și sociale importante din regiune; dar sugerează că, din cauza concesiilor substanțiale făcute de autorități, discuțiile au rămas virtual fără miză cam de pe la începutul anului, dar că ele continuă doar dintr-o anumită inerție.

Oamenii au ieșit masiv în stradă la 22 ianuarie, 12 și 26 februarie, la 8 și 12 martie la Chișinău, semn că totuși problema limbajului continuă să aibă prioritate în ochii opiniei publice din Moldova, care nu are încredere în promisiunile ambigue ale autorităților.

La sfârșitul lui 1988 a fost pentru prima dată făcută publică discuția despre concesiile lingvistice solicitate de public. La 28 decembrie, o

Comisie Interdepartamentală desemnată pentru Studiul Istoriei și al Problemelor de Evoluție a Limbii Moldovenești (înființată de Sovietul Suprem din Moldova în iunie) și-a făcut publice concluziile care satisfăceau pe deplin cererile publice. Comisia a întocmit un raport separat în chestiunea alfabetului, care a lăsat loc unei ample desfășurări de argumente istorice, lingvistice și culturale în favoarea reintroducerii alfabetului latin. Chestiunea e recunoscută ca fiind una sensibilă, pentru că alfabetul nu e privit doar ca „un cod grafic, dar și ca un factor moral, un indice al demnității naționale, un simbol al națiunii.”

Cum Comisia Interdepartamentală are doar un rol consultativ, recomandările sale trebuie trimise mai sus, la autoritățile republicii, pentru a fi legitime, o chestiune pe care publicul a privit-o cu scepticism. Reacția oficială a venit rapid chiar de la primul secretar al partidului. Deși Semion Grossu a urmat linia inițială a partidului, de respingere a oricărei schimbări legate de alfabet, el a încercat să evite o soluționare radicală a problemei: „Această chestiune e complicată din toate punctele de vedere; și privește nu numai pe intelectuali dar și pe întregul popor și credem că trebuie să o rezolvăm luând în calcul, gradual, părerea poporului; aceasta nu este o campanie ci un pas istoric care necesită o pregătire specială. Ar trebui probabil să începem prin a trece un ziar sau o revistă pe alfabet latin, prin a publica astfel câteva opere ale unor scriitori clasici sau literatură moldovenească (folosind acest alfabet)”

Între timp s-a vorbit în mass-media că o ediție în patru volume a operelor lui Ion Druță, parțial săptămânalul Literatura și Arta și o nouă revistă numită Glasul ar urma să fie publicate în latină. Aceste vești au fost totuși însoțite de luări de poziție oficiale împotriva trecerii grăbite la scrierea latină

și de îndemnuri către „studiul în profunzime al problemelor conexe (cu o posibilă latinizare).” Astfel, la 25 ianuarie, Sovietul Suprem al republicii a decis să înființeze o comisie specială pentru examinarea chestiunii, mișcare care a crescut temerea opiniei publice din Moldova în general și a inteligenței în particular. Într-un interviu cu British Broadcasting Corporation, Ion Turcanu, un istoric și membru al Mișcării Democratice Moldovenești, a numit foarte clar „încercarea de temporizare” și a criticat formularea ambiguă a deciziei.

Primii pași făcuți de comisie par să confirme temerile publicului. La o ședință din 8 februarie, ei au desemnat un grup de experți care să schițeze două legi ale limbii. Acest grup este format mai ales din oameni cu o veche ostilitate declarată față de folosirea limbii materne și alți „experți” cum ar fi un lăcătuș și un istoric al partidului comunist.

Întâmplările ulterioare au adăugat noi motive de suspiciune. La 26 februarie, Grossu a spus unui grup de demonstranți că alfabetul care trebuie adoptat în republică va fi „un alfabet moldovenească cu caractere latine și nu unul românesc.” Aceasta pare să indice că... liderul moldovean e hotărât să apere ficțiunea unui limbaj moldovenească distinct, idee lansată de propaganda stalinistă în anii 1940 și la începutul anilor 1950 și care a fost perpetuată până recent. Data fiind această ezitare și aceste semnale conflictuale, are așteptată cu nerăbdare publicarea în martie a unor texte de lege referitoare la limbă.

Dan IONESCU
Radio Europa Liberă (München)
- Raport al secției de cercetare, condusă de dr. M. Șafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
Traducere de Eliza DUMITRESCU

DIN PRESA EXILULUI

LUMEA ROMÂNĂNEASCĂ

Ministrul de Externe, Ion Totu, a negat de fiecare dată acuzațiile că în România drepturile omului nu sunt respectate FOTO: AGERPRES

...Am citit articolul din LUPTA privind protestul acestor corifei partinici. Însă ziarul dă de fapt doar textul protestului, iar acest text stă alături de cel al Doinei Cornea cu câteva numere înainte. Pentru cititori sunt de fapt toți niște protestatari, fiecare în felul lui, noțiunea deosebiri nu rezultă. De aceea, fie că au fost ridicăți aceștia la nivelul Doinei Cornea sau, mai degrabă, a fost coborâtă această temerară profesoară la nivelul licheismului lor partinic. În lumea asta sunt multe cauze care conduc fenomene diferite la același efect. Pe unii îi interesează efectul, pe mine cauza. Extrapolând fenomenul uitării, putem trece în rândul prigonitilor, ba chiar ai martirilor acestui popor, pe toți colaboratorii «familiei sacre», care au fost destituiți între timp. Fără discuție, o dată cu destituirea, și ei devin niște protestatari. O întrebare rămâne însă mai departe deschisă: din ce cauză sunt ei nemulțumiți? Ce doresc prin protestul făcut? Iar atunci când au acceptat puterea, înainte de a fi dați afară, nu au fost în țară aceleași condiții pentru care protestează astăzi?

După părerea mea, dacă nu dorim a face parte dintr-o anumită categorie de intelectuali cu conștiința profilată de clasă dominantă, suntem datori acestui popor și nouă înșine de a spune întregul adevăr. Pentru mine personal și pentru mulți din Germania, care au trăit pe pielea lor acele timpuri în care s-au pus bazele nenorocirii românești de astăzi, acțiunea acestora este «fine Faust in's Gesicht», este o batjocură la lupta noastră, la acțiunea protestatară și în același timp un dispreț total adresat capacității de discernământ politic al acestui popor, care este, prin forța lucrurilor și a subiectivității lui profunde, extrem de redus. Dacă procedăm obiectiv, generației noastre nu-poate reveni mândria de a fi întors o pagină în istoria acestei țări. Iar dacă dorim a da măcar un sens luptei noastre, nu ne rămâne de ales decât drumul de a spune întregul adevăr generațiilor viitoare. Nu ne rămâne decât calea lui Rousseau, căci aceea a lui Bălcescu nu este blocată, deoarece nu avem în noi mentalitatea unei lumi

de câștigat, ci mai degrabă una a unei lumi de căpătat.”
Marius TEODORESCU

„Era timpul ca și activiștii ai partidului să-și ridice glasul contra dictaturii și pentru o schimbare. Era o rușine că an după an nimeni nu îndrăznește să ia o atitudine publică, deși în particular mulți formulau critici la adresa lui Ceaușescu. Aproape năicăeri în lumea comunistă nu a existat o asemenea docilitate în ierarhia de partid.”

„De ani de zile așteptăm o opoziție internă și aceasta chiar în rândurile partidului. Ea vine însă prea târziu, iar simpla înșiruire de încercări ale leghorțării, a nedreptăților săvârșite de dictator este prea puțin. Am fi așteptat de la acești comunisti de frunte să pună degetul pe rană, să spună cinsti, chiar și în ceasul al 12-lea, să spună țării întregi și membrilor de partid că o viață întreagă au servit sub doi dictatori și că acum, spre sfârșitul vieții, își dau seama că au fost înșelați; că idealul în care au crezut și pentru care au luptat a fost o himeră; că partidul nu a existat niciodată

decât ca un paravan în spatele căruia se ascunde dictatorul, că nici Constituția și nici alte legi nu au fost respectate vreodată; că sistemul a fost o farsă, totul a fost minciună. Se știe de acum că sistemul a produs peste tot numai dictaturi și dictatori. A reușit vreodată, în timp de 70 de ani la ruși și peste 40 de ani în celelalte țări de dictatură comunistă, să aducă sau să creeze societate prosperă și liberă visată de Marx și de toți adeptii acestei ideologii? Toate aceste dictaturi comuniste au adus popoarele lor sărăcie, suprimarea drepturilor cetățenești, toate au introdus teroarea Securității de tip sovietic, toate sunt cu economiile la pământ. As vrea să le spun semnatarilor scrisorii că au datorita să spună întregului popor adevărul despre comunism, despre dictatură și dictatori, să le lepede de acest cancer social impus de comunistii sovietici popoarelor din Răsăritul Europei.”

Lupta (Paris) nr. 120/1989
Arhiva Institutului Național pentru Memoria Exilului Românesc, Fond Dan Culcer

Și tu, Brutus...

La recenta sesiune de la Viena a Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE), România a făcut opinie separată. Ea s-a opus măsurilor asupra cărora au convenit celelalte 34 de țări participante în vederea dezvoltării prevederilor Actului de la Helsinki, referitor la drepturile omului.

În discursul său, ministrul de Externe român, Ion Totu, a susținut că măsurile preconizate la Viena „sunt în contradicție cu normele și reglementările internaționale”. „Noi - a declarat reprezentantul Bucureștiului - am dori ca problemele libertăților democratice și ale drepturilor omului să fie soluționate pretutindeni așa de bine ca în România, ceea ce ar constitui un progres important spre egalitate, spre prosperitatea tuturor națiunilor, spre cooperare și pace”.

Nu toată lumea împărtășește această opinie, după cum o arată nu numai articolele critice care abundă în ultima vreme în presa mondială, dar și declarațiile unor marcanți oameni politici, inclusiv dintre cei care se revendică de la aceeași ideologie.

Într-o declarație făcută la începutul anului, președintele Franței, Francois Mitterrand, expunând programul de vizite în estul Europei, a declarat că în nici un caz nu se va duce în România, deoarece consideră că ceea ce se petrece acolo este „sfidarea adresa conștiinței umane”. Vorbind la televiziune, Georges Marchais, secretarul general al Partidului Comunist Francez, a declarat că Mitterrand „are motive” că nu vrea să se ducă în România.

„Eu îl susțin - a spus Marchais - eu condamn ferm, hotărât ceea ce se petrece în România. Aceasta nu are nimic de-a face cu socialismul.”
Prin urmare, până și comunistul general al Partidului Comunist Francez se leapădă de partidul-frate din România. Și tu, fiul meu, Brutus?
F., Minimum (Iisrael), martie 1989
Articol primit prin bunăvoința doamnei Ditta Goshen, coordonatoarea a Centrului Studii și Cercetare a Istoriei Evreilor din România de la Universitatea Ebraică din Ierusalim

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

AUTOBUZUL 133 OCOLEA PRIN PIAȚA VICTORIEI

„Pe strada Sportului din cartierul Colentina își are sediul Școala nr. 32, unde învață multe sute de elevi. Aceștia, în orele de aglomerație, abia se strecoară printre autovehicule. Iată de ce mă adresez redacției sugerând ca organele de specialitate să instaleze și în această zonă indicatoare de avertizare a conducătorilor auto, astfel încât să se prevină eventualele accidente.”
Direcția Domeniului Public, careia i-am supus atenției propunerea lui A. Iosipescu (Str. Dr. Turnescu nr. 15), după ce s-a convins de necesitatea unor măsuri, ne-a transmis că a intervenit pentru a se presemnaliza trecerea pentru pietoni situată pe Șos. Fundeni, la intersecția cu Str. Câmpul cu narcise, trecere frecvent folosită de elevii școlii respective.

În numele mai multor cetățeni din cartierul Vatra Luminoasă, ni se adresează Dan Mihail (Str. Vatra Luminoasă nr. 1-27) cu propunerea de a se asigura o legătură directă a mijloacelor de transport în comun din zonă cu Gara de Nord, iar autobuzulele liniei 133 să nu mai aibă traseul ocolitor prin Piața Victoriei, ci direct prin noua arteră I.C. Frimu. Conducerea ITB, la care am apelat pentru a analiza propunerea, ne-a transmis operativ că s-au și luat măsuri în cazul traseului liniei 133, acestea începând din acest an să circule prin noua arteră.

„Prin intervenția redacției, în urma unei sesizări trimise de către câțiva cetățeni care locuiesc pe Aleea Banu Udrea și Str. Peșea Curcanul, în luna mai a anului trecut se reparaseră atât carosabilul Străzii Peșea Curcanul, cât și cișmeaua, care făcea să se risipească mari cantități de apă. Bucuria ne-a fost însă de scurtă durată - ne spunea de astă dată Agachi Costache (Aleea Banu Udrea nr. 4) - pentru că Autobaza care funcționează pe Str. Peșea Curcanul nr. 5 s-a apucat, pe la sfârșitul lunii iunie, să spargă asfaltul, intenționând să instaleze niște cabluri electrice. Alte degradări au fost provocate de mijloacele grele de transport, ca apoi să se defecteze din nou cișmeaua, folosită necorespunzător de cei de la autobază. Am tot așteptat ca cei ce au produs degradările să-și aducă aminte de obligația de a efectua remedierile ce se impuneau. Cum n-au făcut-o încă, solicităm din nou sprijinul redacției”.
Administrația Domeniului Public din sectorul 3, la care am apelat, ne asigură că s-a intervenit atât la Secția de Utilaj Transport din Str. Peșea Curcanul nr. 5, cât și la ICAB. Sperăm că s-a intervenit cu maximum de fermitate, conform Legii nr. 10 din 1982.

„Mergând la Suceava cu acceleratul 523 am avut surpriza să constat că pentru locul 75, pe care îl aveam, mai fusese vândut încă un bilet” - sesiza Maria Darie din Str. Lipănești nr. 1. Cercetările efectuate de Regionala Căi Ferate București - se consemnează în răspunsul semnat de Ing. S. Stănescu, director al regionalei - au stabilit că vinovată de producerea acestei nereguli este Eurofina Lăzărescu, giranta casei nr. 24 de la Agenția de voiaj CFR nr. 1. S-au aplicat sancțiuni disciplinare, cazul a fost dezbătut cu întregul personal al Agenției, iar Mariei Darie i s-a expedit prin mandat poștal contravaloarea tichetului.

„În unitatea de legume-fructe din Str. Toporași, unul dintre vânzătorii, cunoscut sub numele de Mitică, obișnuiește să vândă produsele cu un preț mai mare decât cel legal, afirmând că lui nu-i este frică de nimeni. Poate sugerați organelor de control să treacă și prin

această unitate”. Dând curs îndemnului, am apelat la sprijinul Inspectoratului Comercial. Și, cum în bună parte aspectul relatat a corespuns realității, vânzătorul Mitică Chetrunie a fost scos din rândurile colectivului de muncă, iar loștorul șefului de unitate - amendat cu 400 de lei. Totodată, conducerea ICSLF urmează să ia măsuri administrative în cazul responsabilului Cezar Dincă, cel care a tolerat încălcarea normelor generale de comerț.

„Solicitând ISB să ni se înlocuiască recipientele pentru reziduuri menajere - semnală Radu Trifan (Str. Nucsoara nr. 11) - a sosit în fața blocului, în cursul lunii noiembrie, un camion plin cu recipiente metalice. Numai că nouă nu ni s-a dat nici un recipient, ci numai locatarilor de la blocul vecin, lucrătorii ISB lăsându-ne să înțelegem că ar trebui să-i recompensăm”. Ing. Andrei Aron, directorul adjunct al ISB, ne informează că au fost deja înlocuite pubelele deteriorate ale blocului 31 din Str. Nucsoara nr. 11.

Prin planul de stat, Trustul IAS Ialomița a avut de realizat o stație de biogaz la Urziceni și o instalație solară la IAS Ogradă, ambele finalizate și predate CPICP, deoarece unitatea respectivă a preluat fermele de porcine pe lângă care au fost executate obiectivele. Dar din programul stabilit de Consiliul popular județean, Trustul IAS trebuie să realizeze și alte obiective pentru utilizarea resurselor neconvenționale de energie. Este vorba despre câte două instalații eoliene TS-10 la întreprinderile agricole de stat din Vlădeni, Giurgeni, Făcăeni, Bordsușani și Stelnică. După cum ne informează Nicolae Obancea, responsabilul cu investițiile la nivelul trustului, s-a făcut depășirea în teren cu specialiștii de la centrul județean de proiectare, au fost stabilite amplasamentele, iar unitățile au lansat comenzile de proiectare și de execuție către JPPSP Ialomița. Comenzi ce nu au ajuns însă la unitatea amintită, fiind nevoie de viza băncii, viza ce nu a fost obținută până la primirea planului de investiții pe acest an. A sosit și acest plan pe 25 martie a.c., dar nici de această dată instalațiile respective nu sunt nominalizate, cum a reieșit din discuțiile purtate cu reprezentanții Departamentului Agriculturii de Stat, fără nici o adresă oficială, urmând a se obține viza dintr-o poziție nenominalizată. Poziții din care, bineînțeles, unitățile vor să-și realizeze alte obiective de investiție, fiind alte urgente. Vor fi totuși realizate instalațiile eoliene? Iată o întrebare la care am primit un răspuns ambiguu. „Dacă este sarcină, le vom realiza!”

Și tot din programul județean prioritar, Trustul IAS are sarcina de a realiza nouă instalații de producere a biogazului, fiecare cu o capacitate de 10 mc, ce urmează a fi amplasate pe lângă punctele de colectare a laptelui din fermele zootehnice, biogazul rezultat urmând a fi utilizat la încălzitul apei ce va fi folosită la igienizarea bidoanelor și ustensilelor aferente. Ce s-a întreprins până la această oră? Nimic sau aproape nimic. Primim însă asigurări că, până la 31 martie a.c., se vor aduce comenzile de la unitățile ce vor beneficia de aceste instalații, urmând apoi a se începe Întreprinderii de Antrepriză Construcții Montaj Ialomița, spre a se definitiva contractele de execuție, în sarcina trustului rămânând numai montajul. Rămâne de văzut dacă ele vor fi materializate integral și la termenele stabilite.

Tribuna Ialomiței, jud. Ialomița, nr. 2705, din 1989

Valurile, vânturile

ORIZONTAL: 1) Chemarea aproape într-un duet la unison - Zburătoare ce azvârle din văzduh ouă de foc 2) Asta nu-i așezare omească - Prototipul rigid al metehnelor perene 3) Reflector puternic, pentru punerea în lumină a calităților Cleopatrei - Jumătatea din fată a unor lucruri - Îndemnul pentru cine le paște și le cunoaște 4) Un pic scump, trimis fără teama de a fi returnat, nedeschis 5) Bolnavă cronică de inimă trecută de obicei la izolare 6) Tânguiri de strune, sub metronomul inimii 7) Oaspete la porțile dorului 8) Împărțita soarelui și a singurătății (pl.) 9) Zăbrănic cenusiu peste gând și peste pământ - Un ascuns, căruia vrei să-i cunoști valoarea 10) În ținută solemnă, la un pas de primedie - Spânzurat... salvat 11) Voce din turmă, de la urmă - Patina uitării, așternută peste parcuri și grădini.

VERTICAL: 1) Pământul de le-

gendă al celor care n-au trăit nici o clipă - Izvor cald, dator de viață... și de moarte 2) Expresia iubirii exclusiviste a poetului - Cântecul din urmă - Rătăcitor prin noapte, fără a se putea orienta după stele 3) Meleagurile lui Buhogîndă, prin partea Țărilor de Jos 4) Priviri către mâine, aruncate pe sub cozorocul optimismului - Venus Preafrumoasă, în monogramă 5) Zborul păsărilor paradisului, cu pene cerne 6) Puterea simțămîntelor, măsurate la Masa Tăcerii - Un petec de pământ cât pentru o casuță din cărămidă, mortar și var! 7) Un „adio” revocabil, car, indulcențe despărțirea - Vulcan nestins, gata de erupție (fem.) 8) Un dar de ziua nașterii, păstrat cu grijă toată viața - Însemnul nobil al secundelor... Aproape de victorie 9) O pereche... nepereche (fi mai trebuie o jumătate) - Statui în mărime naturală după cutremur și îngheț 10) Esența unui chip la care renunță în

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

Dicționar: ECE. Revista Rebus, nr. 12/1989

final Luceafărul - Norul vânt al nopților albe 11) Ruină cu temelia

de nisip și pereții umezi - O seamă de lucruri puse în ordine.

SA RĂDEM CU EI!

Operatorul de film îi spune actorului:
- Acțiunea e foarte simplă. N-ai altceva de făcut decât să sari de pe acest acoperiș pe cel al casei de peste drum. Totuși, fii atent să nu căzi! Trebuie să facem economie la peliculă.

Revista Rebus, nr. 14 / 1989

tv 11 martie 1989

13:00 Telex
13:05 La sfârșit de săptămână.
Satule, vatră frumoasă. Melodii populare. Rubrică de Elise Stan
România pitorească. Frumuseți vâlcene. Reportaj.
O melodie în primă audiere. Muzica Mihai Elekes. Cântă Liana și Mihai Elekes
Gală desenului animat
Intermezzo instrumental cu formația condusă de Paul Stângă
Rime de primăvară. Moment poetic. Recită actorul Iurie Darie
Frumecul muzicii. Cântă Angela Burlacu
Din Filmoteca de aur tv
Marile momente ale baletului
Telesport
Autograf muzical Alexandru Jula
Redactorii ediției: Tudor Vornicu, Ana Potra
14:45 Săptămâna politică
15:00 Închiderea programului
19:00 Telegazeta
19:25 Sub tricolor, sur roșu steag.
Versuri patriotice, revoluționare. Redactor Ruxandra Garofeanu. Regia Dan Cojocaru
19:35 Teleenciclopedia
Istorie și artă. Carul de la Bujorul
Adaptare la mediu. Mamiferă din insula Borneo
Templul Artemizei. Ema din cele șapte minuni ale lumii
Redactorii: Cornelia Rădulescu, Ioan Ionel
20:05 Film artistic. Suntem cinci.
Producție a studiourilor din RDG. Premieră tv. Cu: Petra Killing, Mathias Fricke, Bjorn Lorenz, Thomas Danneemann. Regia Richard Engel.
22:20 Telegazeta
22:30 Închiderea programului

amintiri

LOȚIUNE DUPĂ RAS

CORDIAL

CU extracte de plante

Obrazul fin al bărbatului se întredine, în 1989, cu loțiunea după ras Cordial de la Nivea

vremea

În țară, vremea a fost în general închisă. Cerul a fost temporar noros, cu înnoări mai accentuate în sudul și în estul țării. Au căzut precipitații indesebi sub formă de ploaie, izolat în sudul teritoriului. Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări în estul țării, din sector nord-estic, cu viteze cuprinse între 35 și 55 de kilometri la oră. Temperaturile minime au fost cuprinse între -6 și +4 grade, mai ridicate la sfârșitul intervalului, iar cele maxime, în general între 6 și 14 grade. Izolat, dimineața s-a produs ceață. În București, vremea a fost în general închisă, cu cerul mai mult noros. Au căzut, temporar, precipitații sub formă de ploaie. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile minime au oscilat între -1 și +3 grade, iar maximele, între 6 și 10 grade.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Institutul de cercetare și producție pentru creșterea bovinelor, cu sediu în com. Balotesti, Sector Agricol Ilfov, Sos. București - Ploiesti, km. 21, inchează în condițiile respectării prevederilor Legii nr. 12/1971, următorul personal: fotograf, zugravi, tinichigii.
ICRAL Cotroceni, Str. Doctor Turnescu nr. 1 A, sect. 5, inchează de urgență doi șlefuitori geom și un gravor geom categ. 1-3 cu domiciliul în București.
Căutați persoană ajutor menaj permanent zona Drumul Taberei.
Supraveghez copii vârstă 3-6 ani, la domiciliul meu, Dorobanți.

VÂNZĂRI
Vând sistem P.A. difuzoare joase, medii, tetiere, mixer, puteri sintetizator Yamaha PSS. 170 Casio M.T. 500, televizor Cromatic.
Joc video Sega sistem cu pistol, Dacia 1300, an fabricație 1971.
Barcă fibră de sticlă tip Delfin, fără motor, cu periodic.

Sufragerie 623, haină bărbătească piele, linoleum pânzat, calorifer, cărucior invalid.
Vând televizor Saturn, salopetă cauciucată pescuit 48, acvariu, scurtă îmblăntită, cuțit vânătoare, vibrator acvariu, extensor, ghete ortopedice cu tijă 42, cărje.

CUMPĂRĂRI
Cumpăr Fiat 126, indiferent starea, dormitor stil deosebit.
Preiau contract apartament 3 camere Pța. 1 Mai - Piața 7 Noiembrie, eventual schimb cu două camere chirie, ultracentral.
Videorecorder stereo Hi-Fi sau mono deosebite, compact discuri Rock, Country.
Cumpăr Spectrum defect. Vând aparat filmat quartz sigilat, clăpări Caber 37.
Cumpăr Trabant, video, Telegazeta proteză auditivă, toate noi.
Carpeta tematică, fotolii Bieder mayer, statorcor fructe, șfesnice, fruct țieră metal, blue-jeans 44 - 46.
Cumpăr cuțite și pensule pictură.